TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. spalio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vidaus rinka – Konkurencija – Tarptautinės sporto asociacijos nustatytos taisyklės, kurias ji taiko padedama savo narių – Profesionalus futbolas – Privatinės teisės subjektai, turintys reglamentavimo, kontrolės ir sankcijų skyrimo įgaliojimų – Žaidėjų statuso ir perkėlimo iš klubo į klubą reglamentavimas – Taisyklės dėl klubų su žaidėjais sudarytų darbo sutarčių – Žaidėjo pirma laiko nutraukiama darbo sutartis – Kompensacija, kurią turi sumokėti žaidėjas – Solidari ir bendra naujojo klubo atsakomybė – Sankcijos – Draudimas išduoti tarptautinį žaidėjo perėjimo iš klubo į klubą pažymėjimą ir jį įregistruoti, kol nagrinėjamas ginčas dėl darbo sutarties nutraukimo anksčiau laiko – Draudimas registruoti kitus žaidėjus – SESV 45 straipsnis – Darbuotojų judėjimo laisvės suvaržymas – Pateisinimas – SESV 101 straipsnis – Įmonių asociacijos sprendimas, kuriuo siekiama užkirsti kelią konkurencijai arba ją riboti – Darbo rinka – Žaidėjų įdarbinimas klubuose – Tarpklubinių futbolo varžybų rinka – Klubų ir žaidėjų dalyvavimas sporto varžybose – Konkurencijos ribojimas dėl tikslo – Išimtis“

Byloje C-650/22

dėl *cour d’appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas, Belgija) 2022 m. rugsėjo 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. spalio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Fédération internationale de football association (FIFA)

prieš

BZ,

dalyvaujant:

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

Sporting du Pays de Charleroi SA,

Fédération internationale des footballeurs professionnels,

Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe,

Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP),

* Proceso kalba: prancūzų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer (pranešėjas) ir M. L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorius C. Di Bella, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. sausio 18 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Fédération internationale de football association (FIFA)*, atstovaujamos *avocat* A. Laes ir *advocaat* D. Van Liedekerke,

– BZ, atstovaujamo *avocats* J-E. Barthélemy, J.-L. Dupont, P. Henry, M. Hissel ir F. Stockart,

– *Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA)*, atstovaujamos *avocats* N. Cariat, E. Matthys ir A. Stévenart,

– *Fédération internationale des footballeurs professionnels*, atstovaujamos *avocats* C. De Preter ir P. Paepe,

– *Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe*, atstovaujamo *avocats* J-E. Barthélemy, C. De Preter ir P. Paepe,

– *Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP)*, atstovaujamos *avocats* C. De Preter, P. Paepe ir R. Palao,

– Graikijos vyriausybės, atstovaujamos K. Boskovits ir C. Kokkosi,

– Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos R. Bénard ir V. Depenne,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* D. Del Gaizo ir S. L. Vitale,

– Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér, E. Gyarmati ir K. Szíjjártó,

– Europos Komisijos, atstovaujamos S. Baches Opi, T. Baumé, B.-R. Killmann ir G. Meessen,

susipažinęs su 2024 m. balandžio 30 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 45 ir 101 straipsnių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Fédération internationale de football association* (Tarptautinė futbolo asociacijų federacija, toliau – *FIFA)* ir BZ ginčą dėl BZ reikalavimo atlyginti žalą, kurią jis mano patyręs dėl FIFA ir *Union royale belge des sociétés de football association ASBL* (Belgijos karališkoji futbolo klubų asociacija, toliau – *URBSFA*) neteisėto elgesio.

I. Teisinis pagrindas

A. FIFA įstatai

3 FIFA yra privatinės teisės reglamentuojama asociacija, kurios buveinė yra Šveicarijoje. Remiantis 2020 m. rugsėjo mėn. redakcijos šių įstatų 2 straipsniu, jos tikslas, be kita ko, „nustatyti taisykles ir nuostatas, reglamentuojančias futbolą ir su juo susijusius klausimus, bei prižiūrėti, kaip jų laikomasi“, taip pat „kontroliuoti visų formų futbolą imantis visų priemonių, kurios gali pasirodyti esą reikalingos arba rekomenduojamos, kad būtų užkirstas kelias įstatų, reglamentų, FIFA sprendimų ir futbolo taisyklių pažeidimui“.

4 FIFA įstatų 11 ir 14 straipsniuose nurodyta, kad bet kuri konkrečioje šalyje veikianti „už futbolo organizavimą ir priežiūrą atsakinga asociacija“ gali tapti FIFA nare su sąlyga, be kita ko, kad ji jau yra vienos iš šešių FIFA pripažįstamų ir tų įstatų 22 straipsnyje nurodytų žemyninių konfederacijų, tarp kurių yra *Union des associations européennes de football* (Europos futbolo federacijų asociacija, toliau – UEFA), narė ir iš anksto įsipareigoja laikytis FIFA ir žemyninės konfederacijos, kurios narė ta asociacija jau yra, įstatų, reglamentų, direktyvų ir sprendimų. Šiuo metu daugiau kaip 200 nacionalinių futbolo asociacijų yra FIFA narės. Remiantis FIFA įstatų 14 ir 15 straipsniais, jos, kaip FIFA narės, privalo, be kita ko, prižiūrėti, kad jų pačių nariai ar su jomis susiję asmenys laikytųsi FIFA įstatų, reglamentų, direktyvų ir sprendimų, taip pat užtikrinti, kad jų nepažeidinėtų visi su futbolu susiję subjektai, konkrečiai – profesionalų lygos, klubai ir žaidėjai.

5 Viena iš FIFA ir UEFA narių yra URBSFA; jos buveinė yra Belgijoje, o jos tikslas, be kita ko, yra organizuoti ir remti futbolą šioje valstybėje narėje. Šios asociacijos įstatuose numatyta, kad ji įsipareigoja laikytis FIFA ir UEFA įstatų, reglamentų ir sprendimų, taip pat „atsižvelgdama į bendruosius teisės principus, viešosios tvarkos nuostatas ir nacionalinės, regionų ir Bendrijos teisės aktus šioje srityje“ užtikrinti, kad jų nepažeidinėtų jos nariai.

B. FIFA taisyklių dėl žaidėjų statuso ir perėjimo iš klubo į klubą sąvadas

6 2014 m. kovo 22 d. FIFA priėmė „Žaidėjų statuso ir perėjimo iš klubo į klubo taisyklių sąvadą“ (toliau – ŽSPTS); jis įsigaliojo tų pačių metų rugpjūčio 1 d. ir pakeitė ankstesnes taisykles, susijusias su tuo pačiu dalyku.

7 ŽSPTS įvadinėje dalyje „Apibrėžtys“ nurodyta:

„Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos aiškintinos taip:

1. Ankstesnioji asociacija – asociacija, kuriai priklauso ankstesnis klubas.

2. Ankstesnysis klubas – žaidėjo paliekamas klubas.

3. Naujoji asociacija – asociacija, kuriai priklauso naujasis klubas.

4. Naujasis klubas – klubas, į kurį pereina žaidėjas.

<…>

6. Organizuotas futbolas – futbolas, organizuojamas globojant FIFA, konfederacijoms ir asociacijoms arba jų sankcionuotas futbolas.

7. Garantuojamas laikotarpis – trijų ištisų sezonų arba trejų metų laikotarpis, priklausomai nuo to, kuris sueina anksčiau, prasidedantis nuo sutarties įsigaliojimo, jei tokia sutartis buvo sudaryta iki dvidešimt aštuntojo profesionalaus žaidėjo gimtadienio, arba dviejų ištisų sezonų arba dvejų metų laikotarpis, priklausomai nuo to, kuris sueina anksčiau, prasidedantis nuo sutarties įsigaliojimo, jei tokia sutartis buvo sudaryta po dvidešimt aštuntojo profesionalaus žaidėjo gimtadienio.

<…>

9. Sezonas – laikotarpis, prasidedantis nacionalinės lygos pirmenybių pirmosiomis oficialiosiomis rungtynėmis ir pasibaigiantis paskutinėmis nacionalinės lygos pirmenybių oficialiosiomis rungtynėmis.

<…>“

8 ŽSPTS 1 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Šis taisyklių sąvadas nustato visuotinai taikomas ir privalomas taisykles dėl žaidėjų statuso ir jų teisės dalyvauti organizuotame futbole ir žaidėjų perėjimų tarp skirtingoms asociacijoms priklausančių klubų.“

9 ŽSPTS 2 straipsnis „Žaidėjo statusas: žaidėjai mėgėjai ir žaidėjai profesionalai“ suformuluotas taip:

„1. Organizuotame futbole dalyvauja mėgėjai arba profesionalai.

2. Profesionalu laikomas bet kuris žaidėjas, sudaręs rašytinę sutartį su klubu ir už futbolo veiklą gaunantis atlygį, didesnį už jo faktiškai patiriamas išlaidas. Visi kiti žaidėjai laikomi mėgėjais.“

10 ŽSPTS 5 straipsnio „Registracija“ 1 dalyje numatyta:

„Kad galėtų žaisti klube kaip profesionalas arba mėgėjas pagal 2 straipsnio nuostatas, žaidėjas turi būti įregistruotas asociacijoje. Tik registruoti žaidėjai turi teisę dalyvauti organizuotame futbole. Žaidėjo registracija reiškia, kad jis sutinka laikytis Įstatų, taip pat FIFA, konfederacijų ir asociacijų taisyklių.“

11 ŽSPTS 6 straipsnio „Registracijos laikotarpiai“ 1 dalies pirmame sakinyje nustatyta, kad „žaidėjas gali būti registruojamas tik per vieną iš dviejų kasmetinių registracijos laikotarpių, kuriuos tuo tikslu nustato atitinkama asociacija“.

12 Be to, ŽSPTS apima, be kita ko, taisykles, reglamentuojančias žaidėjo ir klubo darbo sutarčių sudarymą, taip pat žaidėjų perėjimus iš klubo į klubą.

1. Taisyklės dėl darbo sutarčių

13 ŽSPTS 13 straipsnyje „Sutarties laikymasis“ nurodyta:

„Profesionalaus žaidėjo ir klubo sutartis gali būti nutraukta tik pasibaigus jos terminui arba bendru susitarimu.“

14 ŽSPTS 14 straipsnyje „Sutarties nutraukimas dėl pateisinamos priežasties“ numatyta:

„Sutartis gali būti bet kurios šalies nutraukta, nesukeliant jokių pasekmių (nei prievolės mokėti kompensaciją, nei sportinių sankcijų), dėl pateisinamos priežasties.“

15 ŽSPTS 16 straipsnyje „Draudimas nutraukti sutartį sezono metu“ nurodyta:

„Sutartis negali būti vienašališkai nutraukta sezono metu.“

16 ŽSPTS 17 straipsnyje „Sutarties nutraukimo be pateisinamos priežasties pasekmės“ numatyta:

„Jei sutartis nutraukiama be pateisinamos priežasties, taikomos toliau išdėstytos nuostatos:

1. Sutartį nutraukusi šalis visais atvejais privalo sumokėti kompensaciją. Su sąlyga, kad laikomasi 20 straipsnio ir 4 priedo nuostatų dėl kompensacijos už parengimą, ir jei sutartyje nenumatyta kitaip, kompensacija už sutarties nutraukimą apskaičiuojama atsižvelgiant į atitinkamoje šalyje galiojančius teisės aktus, sporto šakos ypatumus ir bet kokius kitus objektyvius kriterijus. Prie šių kriterijų priskiriami, be kita ko, atlyginimas ir kitos išmokos, žaidėjui mokėtinos pagal galiojančią ir (arba) naują sutartį, likusi sutarties galiojimo trukmė, kuri negali viršyti penkerių metų, ankstesnio klubo sumokėtos sumos arba patirtos išlaidos (amortizuotos atsižvelgiant į sutarties laikotarpį), taip pat tai, ar sutartis nutraukiama per garantuojamą laikotarpį.

2. Teisė į tokią kompensaciją negali būti perleista trečiajai šaliai. Tuo atveju, jei kompensaciją turi sumokėti profesionalus žaidėjas, tas žaidėjas ir jo naujasis klubas solidariai ir bendrai atsako už tokios kompensacijos sumokėjimą. Ši suma gali būti nurodyta sutartyje arba šalys gali dėl jos susitarti.

<…>

4. Be prievolės mokėti kompensaciją, bet kuriam klubui, kuris nutraukė sutartį arba paskatino ją nutraukti garantuojamu laikotarpiu, taikomos sportinės sankcijos. Kol neįrodyta priešingai, laikoma, kad klubas, pasirašęs sutartį su profesionaliu žaidėju, kuris be pateisinamos priežasties nutraukė savo ankstesnę sutartį, paskatino šį žaidėją nutraukti sutartį. Sankciją sudaro draudimas klubui nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu registruoti naujus žaidėjus du ištisus registracijos laikotarpius iš eilės. Klubas gali nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu registruoti naujus žaidėjus tik nuo kito registracijos laikotarpio, kuris prasideda po to, kai atitinkama sportinė sankcija visiškai įvykdoma. Visų pirma jis negali pasinaudoti [šiose taisyklėse] numatyta išimtimi ar laikinosiomis priemonėmis, kad įregistruotų žaidėjus iki šio laikotarpio.“

17 ŽSPTS 22 straipsnyje „FIFA kompetencija“ įtvirtinta:

„Nepažeidžiant bet kurio žaidėjo ar klubo teisės kreiptis į civilines bylas nagrinėjantį teismą su prašymu patenkinti reikalavimus, susijusius su ginčais dėl darbo, FIFA turi kompetenciją:

a) nagrinėti klubų ir žaidėjų ginčus dėl sutarčių stabilumo užtikrinimo (13–18 straipsniai), jei buvo pateiktas prašymas išduoti (tarptautinį perėjimo iš klubo į klubą pažymėjimą (TPP)) ir jei viena iš šalių yra pateikusi skundą dėl šio TPP prašymo, visų pirma dėl TPP išdavimo, dėl sportinių sankcijų ar kompensacijos už sutarties nutraukimą;

<…>“

18 ŽSPTS 24 straipsnio „Ginčų sprendimo rūmai“ 1 dalyje numatyta:

„Ginčų sprendimo rūmai (GSR) turi įgaliojimus spręsti bet kokius [22 straipsnio a, b ir e punktuose] nurodytus ginčus, išskyrus ginčus dėl TPP išdavimo.“

2. Perėjimo iš klubo į klubą taisyklės

19 ŽSPTS 9 straipsnio „Tarptautinis perėjimo iš klubo į klubą pažymėjimas“ 1 dalyje nurodyta:

„Asociacijoje įregistruotas žaidėjas gali būti įregistruotas naujoje asociacijoje tik tada, kai ši gauna ankstesnės asociacijos išduotą [TPP]. TPP turi būti išduodamas netaikant jokių sąlygų, nemokamai ir be jokių laiko apribojimų. Bet kokia priešinga nuostata yra niekinė ir negaliojanti. TPP išduodanti asociacija privalo jo kopiją pateikti FIFA. TPP išdavimo administracinė procedūra aprašyta šių taisyklių 3 priedo 8 straipsnyje <…>“

20 ŽSPTS 3 priede „Perėjimo iš klubo į klubą stebėjimo sistema“, be kita ko, yra 8 straipsnis „Profesionalių žaidėjų perėjimo iš vienos asociacijos į kitą administracinė procedūra“, kuriame įtvirtinta:

„8.1. Principai

1. Bet kuris profesionalus žaidėjas, įregistruotas asociacijai priklausančiame klube, gali būti įregistruotas kitai asociacijai priklausančiame klube tik tada, kai ankstesnioji asociacija išdavė TPP, o naujoji asociacija patvirtino, kad jį gavo. <…>

<…>

8.2. Profesionalaus žaidėjo TPP išdavimas

<…>

3. Gavusi prašymą išduoti TPP ankstesnioji asociacija turi paprašyti ankstesniojo klubo ir profesionalaus žaidėjo pateikti šią informaciją: ar sutartis nustojo galioti, ar ji buvo nutraukta bendru sutarimu pirma laiko, ar tarp šalių kilo ginčas dėl sutarties.

4. Per septynias dienas nuo prašymo išduoti TPP pateikimo ankstesnioji asociacija privalo <…>:

a) išduoti naujajai asociacijai TPP ir patvirtinti žaidėjo išregistravimo datą arba

b) atmesti prašymą išduoti TPP ir nurodyti <…> atsisakymo priežastį, o tai gali būti aplinkybė, kad ankstesniojo klubo ir profesionalaus žaidėjo sutartis nėra pasibaigusi, arba aplinkybė, kad nebuvo pasiektas tarpusavio susitarimas dėl pirmalaikio sutarties nutraukimo.

<…>

7. Ankstesnioji asociacija neišduoda TPP, jeigu tarp ankstesniojo klubo ir profesionalaus žaidėjo kyla ginčas dėl sutarties, grindžiamas šio priedo 8.2 straipsnio 4 dalies b punkte nurodytomis aplinkybėmis. Tokiu atveju naujosios asociacijos prašymu FIFA, esant išimtinių aplinkybių, gali imtis laikinųjų apsaugos priemonių. <…> Be to, profesionalus žaidėjas, ankstesnysis klubas ir (arba) naujasis klubas gali FIFA pateikti skundą pagal 22 straipsnį. FIFA per 60 dienų turi priimti sprendimą dėl TPP išdavimo ir galimų sportinių sankcijų. Sprendimas dėl sportinių sankcijų bet kuriuo atveju turi būti priimtas prieš išduodant TPP. TPP išdavimas neturi neigiamos įtakos teisei į kompensaciją už nutrauktą sutartį.“

II. Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

21 BZ yra Paryžiuje (Prancūzija) gyvenantis buvęs profesionalus futbolininkas.

22 2013 m. rugpjūčio 20 d. jis pasirašė ketverių metų darbo sutartį su Rusijoje įsteigtu profesionalaus futbolo klubu „Futbolny Klub Lokomotiv“, taip pat žinomu Maskvos „Lokomotiv“ pavadinimu.

23 2014 m. rugpjūčio 22 d. Maskvos „Lokomotiv“ nutraukė šią sutartį dėl, kaip teigia tas klubas, su BZ elgesiu susijusių priežasčių. 2014 m. rugsėjo 15 d. šis klubas, remdamasis ŽSPTS 22 straipsnio a punktu ir 24 straipsniu, pateikė GSR reikalavimą įpareigoti BZ sumokėti 20 mln. EUR kompensaciją, teigdamas, kad „sutartis nutraukta be pateisinamos priežasties“, kaip tai suprantama pagal ŽSPTS 17 straipsnį. Po kiek laiko BZ pateikė GSR priešpriešinį reikalavimą ir pareikalavo įpareigoti Maskvos „Lokomotiv“ išmokėti jam nesumokėtą darbo užmokestį ir kompensaciją, lygią darbo užmokesčio, kuris jam būtų priklausęs pagal šią sutartį, jeigu ji būtų galiojusi iki termino pabaigos, sumai.

24 BZ teigimu, vėliau jis ieškojo naujo profesionalaus futbolo klubo, kuris galėtų jį įdarbinti. BZ nurodo, kad ieškodamas klubo susidūrė su sunkumais, kilusiais dėl to, kad bet kuris jį įdarbinti galėjęs klubas rizikavo būti solidariai ir bendrai atsakingas už kompensacijos, kurią jis pagal ŽSPTS 17 straipsnį galėtų būti įpareigotas sumokėti Maskvos „Lokomotiv“, sumokėjimą.

25 2015 m. vasario 19 d. raštu Belgijoje įsteigtas profesionalaus futbolo klubas „Sporting du Pays de Charleroi“ pasiūlė BZ darbą, pažymėdamas, kad tokiam įdarbinimui taikomos dvi kumuliacinės atidedamosios sąlygos: pirma, jis turi būti įregistruotas ir teisėtai įgyti teisę žaisti šio klubo pirmojoje komandoje bet kuriose FIFA, UEFA ir URBSFA rengiamose varžybose, kurioms bus atrinktas, ir, antra, klubas turi gauti raštišką ir besąlyginį patvirtinimą, jog negali būti laikomas solidariai ir bendrai atsakingu už bet kokią kompensaciją, kurią BZ gali būti skolingas Maskvos „Lokomotiv“.

26 2015 m. vasario 20 d. raštu BZ kreipėsi į FIFA ir URBSFA, siekdamas gauti garantijų, pirma, kad galės būti įregistruotas ir teisėtai įgyti teisę žaisti „Sporting du Pays de Charleroi“ pirmojoje komandoje ir, antra, kad šiam klubui nebus taikomas ŽSPTS 17 straipsnis. FIFA atsakė, kad tik jos kompetentingas sprendimų priėmimo organas turi teisę taikyti ŽSPTS. Savo ruožtu URBSFA atsakė, kad pagal FIFA nustatytas taisykles jis negali būti įregistruotas tol, kol Maskvos „Lokomotiv“ neišduos TPP.

27 2015 m. gegužės 18 d. sprendimu GSR, pirma, iš dalies patenkino Maskvos „Lokomotiv“ reikalavimą ir nurodė BZ sumokėti 10,5 mln. EUR kompensaciją. Antra, GSR atmetė BZ priešpriešinį reikalavimą. Trečia, jie taip pat nusprendė, kad ateityje BZ nebus taikoma ŽSPTS 17 straipsnio 2 dalis.

28 Gavęs BZ apeliacinį skundą, 2016 m. gegužės 27 d. *Tribunal arbitral du sport* (Sporto arbitražo teismas, toliau – SAT), kurio buveinė yra Lozanoje (Šveicarija), patvirtino tokį sprendimą.

29 2015 m. liepos 24 d. BZ įdarbino kitas Prancūzijoje įsteigtas profesionalaus futbolo klubas.

30 2015 m. gruodžio 9 d. BZ *Tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi)* (Heno komercinių bylų teismo Šarlerua skyrius, Belgija) pareiškė ieškinį, kuriame paprašė priteisti iš FIFA ir URBSFA sumokėti jam 6 mln. EUR žalos, kurią jis manė patyręs dėl šių dviejų asociacijų neteisėto elgesio, atlyginimą.

31 2017 m. sausio 19 d. sprendimu šis teismas patvirtino turintis jurisdikciją nagrinėti BZ ieškinį ir pripažino jį iš esmės pagrįstu. Jis nurodė FIFA ir URBSFA *in solidum* sumokėti BZ tam tikrą preliminarią sumą, o likusios bylos dalies nagrinėjimą atidėjo, kad šalys galėtų išspręsti klausimą dėl žalos, kurią BZ patyrė Belgijoje dėl šių dviejų asociacijų neteisėto elgesio, dydžio nustatymo.

32 FIFA dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą *cour d’appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas, Belgija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Iš esmės ji to teismo prašė pripažinti, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti BZ reikalavimo, nes jis priklauso išimtinei SAT jurisdikcijai, arba bent jau kad šis reikalavimas nepriklauso tarptautinei Belgijos teismų jurisdikcijai. Jei šiam prašymui nebūtų pritarta, FIFA prašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pripažinti minėtą reikalavimą nepriimtinu arba nepagrįstu.

33 Įstoti į bylą pakviesta URBSFA pateikė analogiškus reikalavimus.

34 „Sporting du Pays de Charleroi“, kuris prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme pateikė prašymą leisti savanoriškai įstoti į bylą, palaiko FIFA ir URBSFA reikalavimus.

35 Savo ruožtu BZ pateikė priešpriešinį apeliacinį skundą ir jame prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo iš esmės prašė, pirma, pripažinti, kad dėl ŽSPTS 17 straipsnio, šio taisyklių sąvado 9 straipsnio 1 dalies ir jo 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalies pažeidžiami SESV 45 ir 101 straipsniai, ir, antra, priteisti iš FIFA ir URBSFA solidariai atlyginti žalą, kurią jis patyrė dėl šių taisyklių ir jų įgyvendinimo.

36 Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *cour d’appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas), nusprendęs, kad tiek FIFA apeliacinis skundas, tiek „Sporting du Pays de Charleroi“ prašymas leisti savanoriškai įstoti į bylą yra priimtini, pirma, teigia, kad *tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi)* (Heno komercinių bylų teismo Šarlerua skyrius) teisingai pripažino turintis jurisdikciją priimti sprendimą dėl BZ reikalavimo, kiek jis susijęs su žalos, kurią jis patyrė Belgijoje, atlyginimu.

37 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma mano, kad šis reikalavimas negali būti laikomas priklausančiu išimtinei SAT jurisdikcijai pagal Belgijos teisėje nustatytas galiojimo sąlygas atitinkantį arbitražinį susitarimą, atsižvelgiant į tai, kad FIFA įstatų nuostatos, kuriomis ši asociacija remiasi siekdama įrodyti tokio susitarimo buvimą nagrinėjamu atveju, yra bendro pobūdžio, nediferencijuotos ir neaiškios.

38 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad iš tikrųjų minėtas reikalavimas priklauso pirmosios instancijos teismo tarptautinei jurisdikcijai, nes yra susijęs tiek su URBSFA, tiek su FIFA. Iš tiesų, kiek tai susiję su URBSFA, dėl šios jurisdikcijos nekyla abejonių, nes šios asociacijos buveinė yra Belgijoje, o BZ teigia patyręs žalą Šarlerua, kur jis negalėjo vykdyti savo, kaip profesionalaus futbolo žaidėjo, veiklos, nepaisant „Sporting du Pays de Charleroi“ jam pateikto darbo pasiūlymo. Kiek tai susiję su FIFA, dėl tokios jurisdikcijos nekyla abejonių, neatsižvelgiant į tai, kad šios asociacijos buveinė yra Šveicarijoje, nes BZ kelia klausimą dėl jos deliktinės ar kvazideliktinės atsakomybės, jo nurodomas žalą sukėlęs įvykis įvyko Šarlerua (Belgija) ir egzistuoja ypač glaudus ryšys tarp šalių ginčo šiuo klausimu ir minėto teismo. Dėl BZ sprendimo kreiptis į *tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi)* (Heno komercinių bylų teismo Šarlerua skyrius) šio teismo jurisdikcija apsiriboja žala, kurią suinteresuotasis asmuo galėjo patirti Belgijoje.

39 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad FIFA ir URBSFA neturi pagrindo teigti, jog esama „su jurisdikcija susijusio sukčiavimo“, kuris pasireiškė tuo, kad BZ dirbtinai sukūrė ginčą Belgijoje, kai apgaulingais veiksmais gavo fiktyvų darbo pasiūlymą iš „Sporting du Pays de Charleroi“. Šis teismas mano, kad šiuo klausimu neginčytina, kad, pirma, BZ stengėsi įsidarbinti keliuose įvairiose Sąjungos valstybėse narėse įsteigtuose klubuose, kurie, kaip teigiama žiniasklaidoje, išreiškė juo susidomėjimą, antra, „Sporting du Pays de Charleroi“ savo iniciatyva pasiūlė jį įdarbinti, trečia, BZ nedelsdamas ėmėsi reikiamų priemonių, kad užtikrintų šiame pasiūlyme nurodytų atidedamųjų sąlygų laikymąsi, ir, ketvirta, jo atveju nebuvo neprotinga norėti priimti tokį vienintelį realų pasiūlymą, tęsti profesionalo karjerą, neatsižvelgiant į ginčą su Maskvos „Lokomotiv“, ir sumažinti žalą, atsiradusią dėl to, kad jis kelis mėnesius nevykdė jokios ekonominės veiklos.

40 Antra, *cour d’appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas) mano, kad BZ reikalavimas priimtinas, nes jis, kaip subjektinės teisės turėtojas, manantis, kad patyrė žalą dėl neteisėto FIFA ir URBSFA elgesio, pakankamai pagrindžia suinteresuotumą pareikšti ieškinį.

41 Galiausiai, trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagrindinėje byloje reikia atsakyti į klausimą, ar žalą, kurią BZ mano patyręs dėl to, kad 2014–2015 m. sezoną negalėjo vykdyti savo, kaip profesionalaus futbolo žaidėjo, veiklos, lėmė neteisėtas FIFA ir URBSFA elgesys, pasireiškęs tuo, kad jam buvo taikomos SESV 45 ir 101 straipsniams prieštaraujančios taisyklės, t. y. ŽSPTS 17 straipsnis, šių taisyklių sąvado 9 straipsnio 1 dalis ir jo 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalis.

42 Šiuo klausimu tas teismas pažymi, kad, BZ teigimu, atsižvelgiant į 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimą *Bosman* (C-415/93, EU:C:1995:463), minėtos nuostatos turi būti laikomos suvaržančiomis ir laisvą darbuotojų judėjimą, ir konkurenciją. Iš tiesų ŽSPTS 17 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta taisyklė, pagal kurią bet kuris naujasis profesionalaus futbolo klubas, įdarbinęs be pateisinamos priežasties darbo sutartį nutraukusį žaidėją, yra solidariai ir bendrai atsakingas už kompensacijos, kurią šis žaidėjas gali būti įpareigotas sumokėti savo ankstesniajam klubui, sumokėjimą, varžo žaidėjų įdarbinimą, o tai nenaudinga ir jiems, ir juos įdarbinantiems klubams, juo labiau kad kompensacijos dydis, kuris vėliau turi būti nustatytas pagal ŽSPTS 17 straipsnio 1 dalyje išvardytus kriterijus, paprastai nėra žinomas tuo momentu, kai suinteresuotieji asmenys ketina sudaryti darbo sutartį. Be to, šį suvaržymą padidina ŽSPTS 17 straipsnio 4 dalyje, pagal kurią preziumuojama, kad naujasis klubas skatino žaidėją nutraukti jį su ankstesniuoju klubu siejusią darbo sutartį, todėl tam tikrais atvejais šiam naujajam klubui skiriama sportinė sankcija, įtvirtintos taisyklės. Minėtą suvaržymą taip pat padidina ŽSPTS 9 straipsnio 1 dalyje ir jo 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalyje įtvirtintos taisyklės, pagal kurias

nacionalinei futbolo asociacijai, kuriai priklauso ankstesnysis klubas, draudžiama išduoti TPP žaidėjui, jei tarp šio ankstesniojo klubo ir žaidėjo yra kilęs ginčas dėl pirmalaikio darbo sutarties nutraukimo be bendro sutarimo.

43 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, kaip teigia FIFA ir URBSFA, įvairios pagrindinėje byloje nagrinėjamos taisyklės apskritai turi būti vertinamos atsižvelgiant į SESV pripažįstamus sporto šakos ypatumus. Kalbant konkrečiai, šių asociacijų nuomone, net jei šios taisyklės varžo darbuotojų judėjimo laisvę ar konkurenciją, jos yra pateisinamos dėl teisėtų tikslų, t. y. užtikrinti sutarčių stabilumą ir futbolo komandų sudėčių pastovumą bei apskritai vientisą, reguliarią ir sklandžią sporto varžybų eigą.

44 Savo ruožtu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės mano, kad neatmestina galimybė, jog įvairios pagrindinėje byloje nagrinėjamos taisyklės, ypač vertinamos kartu, varžo laisvą darbuotojų judėjimą ir konkurenciją. Jis taip pat nurodo manantis, jog šiuo atveju esama rimtų, konkrečių ir tarpusavyje neprieštaraujančių prielaidų, kad dėl šių taisyklių ir jų taikymo naujajam profesionalaus futbolo klubui galėjo būti trukdoma įdarbinti BZ, kai šis nutraukė jį su Maskvos „Lokomotiv“ siejusią darbo sutartį. Iš tiesų dėl minėtų taisyklių toks įdarbinimas tapo sudėtingesnis, tai, be kita ko, patvirtina BZ skirtame darbo pasiūlyme „Sporting du Pays de Charleroi“ numatytos atidedamosios sąlygos.

45 Tokiomis aplinkybėmis *cour d’appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas, Belgija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar SESV 45 ir 101 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama, kad:

– žaidėjas ir klubas, norintis jį pasamdyti, turėtų solidariai sumokėti klubui, su kuriuo sudaryta sutartis buvo nutraukta be pateisinamos priežasties, mokėtiną kompensaciją, kaip numatyta [ŽSPTS] 17 straipsnio [2] dalyje, kartu taikant tų pačių taisyklių sąvado 17 straipsnio 4 dalyje numatytas sportines sankcijas ir 17 straipsnio 1 dalyje nustatytas finansines sankcijas;

– [nacionalinė futbolo asociacija], kuriai priklauso ankstesnysis žaidėjo klubas, neišduotų [TPP], reikalingo tam, kad žaidėjas būtų pasamdytas naujojo klubo, jei tarp ankstesnio klubo ir žaidėjo kilo ginčas (ŽSPTS 9 straipsnio 1 dalis ir jo 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalis)?“

III. Procesas Teisingumo Teisme

46 2022 m. gruodžio 15 d., t. y. po to, kai buvo priimta nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, trys profesionalaus futbolo žaidėjams atstovaujančios asociacijos: pirmoji – tarptautiniu lygmeniu (*Fédération Internationale des Footballeurs Professionnels*, Tarptautinė profesionalių žaidėjų federacija, toliau – *FIFPro*), antroji – Europos lygmeniu (*Fédération Internationale des Footballeurs Professionnels – Division Europe*, Tarptautinės profesionalių žaidėjų federacijos Europos skyrius, toliau – *FIFPro Europe*) ir trečioji – Prancūzijos lygmeniu (*Union nationale des footballeurs professionnels*, Nacionalinė profesionalių futbolo žaidėjų sąjunga, toliau – UNFP) kartu pateikė prašymą leisti savanoriškai įstoti į pagrindinę bylą.

47 2022 m. gruodžio 19 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismą informavo apie tokį prašymą leisti savanoriškai įstoti į bylą.

48 Teisingumo Teismo kanceliarijos paklaustas, ar aptariamas asociacijas reikia laikyti naujomis pagrindinės bylos šalimis vien dėl to, kad jos pateikė prašymą leisti savanoriškai įstoti į bylą, ar tam, kad šis jų statusas būtų pripažintas, jis turi priimti sprendimą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės atsakė, kad šios asociacijos turi būti laikomos pagrindinės bylos šalimis pagal taikytinas nacionalines procesines normas, t. y. pagal *code judiciaire belge* (Belgijos teismų kodeksas) 15 ir 16 straipsnius, net jei dar nepriimtas sprendimas dėl jų prašymo priimtinumo.

49 Atsižvelgiant į tokį atsakymą, prašymas priimti prejudicinį sprendimą buvo įteiktas minėtoms asociacijoms pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 97 straipsnio 2 dalį ir joms buvo nustatytas terminas pateikti rašytines pastabas.

50 Kai rašytinės pastabos buvo pateiktos, FIFA iš pradžių 2023 m. gegužės 30 d., paskui dar kartą 2023 m. birželio 12 d. Teisingumo Teismo paprašė atmesti jas arba pripažinti, jog jos nepriimtinos dėl to, kad trys aptariamos asociacijos negali būti laikomos naujomis pagrindinės bylos šalimis. Teisingumo Teismo kanceliarija informavo FIFA, kad buvo nuspręsta nagrinėti jos prašymą ir kad Teisingumo Teismas tai padarys per protingą laikotarpį, taip pat, kol jis bus nagrinėjamas, paprašė jos atkreipti dėmesį į tai, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai ir nedviprasmiškai Teisingumo Teismui nurodė, jog šios asociacijos turi būti laikomos naujomis pagrindinės bylos šalimis.

51 2023 m. lapkričio 29 d. Teisingumo Teismo kancleris į 2024 m. sausio 18 d. numatytą teismo posėdį pakvietė, be kita ko, visas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytas pagrindinės bylos šalis. Kartu jis informavo jas apie tai, jog po 2023 m. lapkričio 23 d. įvykusių pasitarimų Teisingumo Teismo antroji kolegija nusprendė, kad nėra pagrindo *FIFPro*, *FIFPro Europe* ir UNFP pateiktas rašytines pastabas pripažinti nepriimtinomis ir šias šalys pašalinti iš proceso, ir patikslino, kad tokio sprendimo motyvai bus paaiškinti sprendime, kuriuo užbaigiamas procesas.

52 Šiuo klausimu Procedūros reglamento 96 straipsnio 1 dalies a punkte, siejamame su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsniu, numatyta, kad vykstant procesui dėl prejudicinio sprendimo priėmimo Teisingumo Teismui pastabas gali teikti, be kita ko, pagrindinės bylos šalys.

53 Procedūros reglamento 97 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad pagrindinės bylos šalys yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pagal nacionalines procesines normas kaip tokios nurodytos šalys.

54 Teisingumo Teismas neturi tikrinti, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimai, kuriuose nurodomos šalys, buvo priimti laikantis taikytinų nacionalinių procesinių normų. Atvirkščiai, Teisingumo Teismas turi laikytis tokių sprendimų, jei jie nebuvo panaikinti pasinaudojant nacionalinėje teisėje numatytomis teisių gynimo priemonėmis (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Orizzonte Salute*, C-61/14, EU:C:2015:655, 33 punktą).

55 Taigi iš esmės Teisingumo Teismas turi laikyti pagrindinės bylos šalimi bet kurį asmenį, kurį kaip tokią šalį nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nesvarbu, ar šis asmuo įgyja tokį statusą iki prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo, ar vėliau.

56 Nukrypstant nuo šio principo, asmuo gali būti nepripažintas pagrindinės bylos šalimi, kaip ji suprantama pagal Procedūros reglamento 96 straipsnio 1 dalį, siejamą su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsniu, jeigu iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos aiškiai matyti, kad šis asmuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui prašymą įstoti į bylą pateikė po to, kai buvo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, siekdamas dalyvauti tik procese dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ir kad jis neketina aktyviai dalyvauti nacionaliniame procese (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Orizzonte Salute*, C-61/14, EU:C:2015:655, 35 ir 36 punktus).

57 Nagrinėjamu atveju, kaip pažymėta šio sprendimo 48 punkte, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai, nedviprasmiškai ir be išlygų nurodė, kad *FIFPro*, *FIFPro Europe* ir UNFP turi būti laikomos naujomis pagrindinės bylos šalimis pagal taikytinas nacionalines procesines normas. Be to, iš bylos medžiagos nematyti, kad to teismo sprendimas šiuo klausimu buvo pakeistas ar panaikintas pasinaudojant nacionalinėje teisėje numatytomis teisių gynimo priemonėmis.

58 Remiantis šia bylos medžiaga taip pat negalima vienareikšmiškai tvirtinti, kad trys aptariamos asociacijos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui prašymą įstoti į bylą pateikė siekdamos dalyvauti tik procese dėl prejudicinio sprendimo priėmimo ir kad jos neketina aktyviai dalyvauti nacionaliniame procese.

59 Taigi šios asociacijos turėjo būti pripažintos pagrindinės bylos šalimis, kaip tai suprantama pagal Procedūros reglamento 96 straipsnį, todėl jos turėjo teisę pateikti pastabas Teisingumo Teismui.

60 Vadinasi, nebuvo pagrindo jų rašytines pastabas pripažinti nepriimtinomis.

IV. Dėl priimtinumo

61 FIFA, URBSFA, taip pat Graikijos, Prancūzijos ir Vengrijos vyriausybės išreiškia abejonių dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą arba bent jau tam tikrų Teisingumo Teismui pateikto klausimo aspektų priimtinumo.

62 Šiuo klausimu jos iš esmės pateikia trijų rūšių argumentus. Pirma, Prancūzijos ir Graikijos vyriausybės, taip pat URBSFA teigia, kad nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinys neatitinka Procedūros reglamento 94 straipsnyje išvardytų reikalavimų, nes jame nepakankamai išsamiai nurodytas teisinis pagrindas ir faktinės aplinkybės, kuriais remdamasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teikia klausimus Teisingumo Teismui, taip pat priežastys, dėl kurių šis teismas mano esant būtina pateikti prejudicinį klausimą dėl SESV 45 arba 101 straipsnių išaiškinimo, kad galėtų priimti sprendimą pagrindinėje byloje. Antra, FIFA ir URBSFA teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra hipotetinio ir abstraktaus pobūdžio, nes realaus ginčo, kurį nagrinėjant gali prireikti tam tikro Teisingumo Teismo aiškinamojo sprendimo, nėra. Tokia situacija susiklostė, viena vertus, dėl to, kad ŽSPTS taisyklės dėl darbo sutarčių ir perėjimų iš klubo į klubą galiausiai neturėjo neigiamo poveikio BZ, kita vertus, dėl aplinkybės, kad BZ dirbtinai sukūrė ginčą pagrindinėje byloje, nes iš tikrųjų niekada neketino prisijungti prie „Sporting du Pays de Charleroi“. Trečia, kaip teigia Prancūzijos ir Vengrijos vyriausybės, taip pat FIFA ir URBSFA, ginčas pagrindinėje byloje nėra tarpvalstybinio masto, kaip tai suprantama pagal SESV, ar net, kaip nurodo FIFA ir URBSFA, yra „išorinio“ pobūdžio, todėl jam negali būti taikomas SESV 45 straipsnis. BZ, kaip darbuotojo, judėjimo laisvės

pažeidimą, nuo kurio jis teigia nukentėjęs, iš tiesų sudarė jo profesinio judumo tarp trečiosios valstybės (Rusija), kurioje įsteigtas Maskvos „Lokomotiv“, ir valstybės narės (Belgija), kurioje įsteigtas „Sporting du Pays de Charleroi“, suvaržymas.

A. Dėl nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinio

63 SESV 267 straipsnyje numatytas procesas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, suteikianti Teisingumo Teismui galimybę pateikti nacionaliniams teismams Sąjungos teisės išaiškinimą, būtiną sprendimams jų nagrinėjamose bylose priimti. Pagal suformuotą jurisprudenciją, į kurią šiuo metu yra atsižvelgta Procedūros reglamento 94 straipsnio a ir b punktuose, siekiant pateikti tokį Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reikia, kad tas teismas apibrėžtų pateikiamų klausimų faktines aplinkybes ir teisinį pagrindą arba bent paaiškintų šiuos klausimus pagrindžiančias faktines prielaidas. Be to, kaip nustatyta Procedūros reglamento 94 straipsnio c punkte, prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti išdėstytos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir jo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų ir pagrindinėje byloje taikomų teisės normų. Šie reikalavimai ypač taikytini srityse, pasižyminčiose kompleksinėmis faktinėmis ir teisinėmis situacijomis, kaip antai konkurencijos srityje (žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

64 Beje, nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija turi ne tik leisti Teisingumo Teismui pateikti naudingus atsakymus, bet ir suteikti galimybę valstybių narių vyriausybėms bei kitoms suinteresuotosioms šalims pateikti pastabas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 60 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

65 Nagrinėjamu atveju prašymas priimti prejudicinį sprendimą atitinka dviejuose ankstesniuose šio sprendimo punktuose primintus reikalavimus. Iš tiesų nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą išsamiai išdėstytos faktinės aplinkybės ir teisinis pagrindas, kuriais grindžiamas Teisingumo Teismui pateiktas klausimas. Be to, toje nutartyje glaustai, bet aiškiai nurodytos faktinės ir teisinės priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą nuspręsti, kad reikia pateikti tokį klausimą, taip pat ryšys, siejantis, jo nuomone, SESV 45 ir 101 straipsnius su pagrindine byla.

66 Beje, Teisingumo Teismui pateiktų rašytinių pastabų turinys pabrėžia faktą, kad jas pateikusioms šalims nekilo jokių sunkumų perprasti faktines aplinkybes ir teisinį pagrindą, kuriais grindžiamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas, siekiant suprasti faktinių aplinkybių, kuriomis jis grindžiamas, esmę ir apimtį, suvokti priežastis, dėl kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė, kad reikia jį teikti, ir galiausiai – visapusiškai ir naudingai išreikšti nuomonę šiuo aspektu.

B. Dėl ginčo realumo ir Teisingumo Teismui pateikto klausimo svarbos

67 Tik pagrindinę bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už būsimo teismo sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Darytina išvada, kad nacionalinių teismų pateiktiems klausimams taikoma svarbos prezumpcija ir kad

Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl šių klausimų, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į tuos klausimus (žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 64 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

68 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teiginiai, apibendrinti šio sprendimo 22–35, 39 ir 41–44 punktuose, patvirtina ginčo pagrindinėje byloje tikrumą. Be to, tie teiginiai atskleidžia, jog aplinkybė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismui teikia klausimą dėl SESV 45 ir 101 straipsnių aiškinimo, nėra akivaizdžiai nesusijusi su šio ginčo tikrumu ir dalyku.

69 Iš tiesų iš šių teiginių matyti, pirma, kad ir apeliacinis skundas, ir priešpriešinis apeliacinis skundas tam teismui pateikti esant ginčui dėl realaus ir konkretaus klausimo, ar, kaip buvo nuspręsta pirmojoje instancijoje, BZ gali pagrįstai reikalauti atlyginti žalą, kurią jis teigia patyręs dėl to, kad 2014–2015 m. sezoną negalėjo vykdyti savo, kaip profesionalaus futbolo žaidėjo, veiklos dėl neteisėto FIFA ir URBSFA elgesio, pasireiškusio tuo, kad jam buvo taikomi ŽSPTS 17 straipsnis, šių taisyklių sąvado 9 straipsnio 1 dalis ir jo 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalis. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi manąs, kad esama rimtų, konkrečių ir tarpusavyje neprieštaraujančių prielaidų, kad dėl įvairių šių nuostatų ir jų taikymo naujajam profesionalaus futbolo klubui galėjo būti trukdoma įdarbinti BZ po to, kai šis nutraukė jį su Maskvos „Lokomotiv“ siejusią darbo sutartį. Antra, ir BZ reikalavimas, ir pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo jis iš esmės pripažintas pagrįstu, grindžiami SESV 45 ir 101 straipsnių aiškinimu ir taikymu. Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, atsižvelgiant į jo nagrinėjamo ginčo dalyką, priimdamas sprendimą jis savo ruožtu turi pateikti nuomonę, be kita ko, dėl to, ar FIFA ir URBSFA veiksmai turi būti kvalifikuojami kaip neteisėti dėl to, kad dėl jų pažeidžiami SESV 45 ir 101 straipsniai. Ketvirta, tas pats teismas, atsižvelgęs į jam nurodytas faktines aplinkybes, nusprendė, kad, priešingai, nei teigia FIFA ir URBSFA, ginčas pagrindinėje byla negali būti laikomas sukurtu dirbtinai.

C. Dėl ginčo pagrindinėje byloje tarpvalstybinio masto

70 SESV nuostatos dėl darbuotojų judėjimo laisvės, įsisteigimo laisvės, laisvės teikti paslaugas ir kapitalo judėjimo laisvės netaikomos tais atvejais, kai visi elementai susiję tik su viena valstybe nare, išskyrus tam tikrus specifinius atvejus, kai nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikiami konkretūs elementai, kuriais remiantis galima įrodyti, jog prašomas prejudicinis išaiškinimas reikalingas ginčui išspręsti dėl esamo ryšio tarp to ginčo dalyko ar aplinkybių ir SESV 45, 49, 56 ar 63 straipsnių, kaip to reikalaujama pagal Procedūros reglamento 94 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 38 ir 39 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

71 Nagrinėjamu atveju prašymas priimti prejudicinį sprendimą negali būti laikomas nepriimtinu tiek, kiek jis susijęs su SESV 45 straipsnio dėl darbuotojų judėjimo laisvės išaiškinimu, motyvuojant tuo, kad šis straipsnis nesusijęs su ginču pagrindinėje byloje, atsižvelgiant į tai, kad jis nėra tarpvalstybinio masto, arba juo labiau į tai, kad jis yra „išorinio“ pobūdžio, kaip šį terminą supranta URBSFA.

72 Iš tiesų nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *cour d'appel de Mons* (Monso apeliacinis teismas) pažymi, kad BZ gyvenamoji vieta ir interesų centras yra Paryžiuje. Be to, jis primena, kad, pateikdamas savo reikalavimą, BZ siekė, kad būtų atlyginta žala, kurią jis mano patyręs per 2014–2015 m. sezoną, kai buvo suvaržytos jo profesinio judumo į kitas valstybes nares galimybės, visų pirma į Belgiją, kur „Sporting du Pays de Charleroi" buvo pateikęs jam darbo pasiūlymą su išlygomis. Taip prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo atitinkamame prašyme aiškiai parodo, kad pagrindinę bylą, kurioje Prancūzijoje gyvenantis asmuo skundžiasi, kad nutraukus jį su trečiojoje valstybėje įsteigtu profesionalaus futbolo klubu siejusią darbo sutartį jam buvo trukdoma pasinaudoti judėjimo laisve ir vykti į kitas valstybes nares, visų pirma Belgiją, motyvuojant tuo, kad jo atžvilgiu egzistuoja ar gali būti taikomos tam tikros taisyklės, kurias FIFA priėmė siekdama apibrėžti profesionalaus futbolo žaidėjų statusą ir tarptautinį perėjimą iš klubo į klubą, apibudinanti teisinė ir faktinė situacija yra tarpvalstybinio pobūdžio.

73 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nė vienam iš šio sprendimo 62 punkte nurodytų argumentui negali būti pritarta, todėl visas prašymas priimti prejudicinį sprendimą priimtinas.

V. Dėl prejudicinio klausimo

74 Savo prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 45 ir 101 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiamos privatinės teisės reglamentuojamos asociacijos, kurios tikslas, be kita ko, yra reglamentuoti, organizuoti ir kontroliuoti futbolą visame pasaulyje, priimtos taisyklės, kuriose numatyta:

– pirma, kad darbo sutartį sudaręs profesionalus žaidėjas, kuriam priekaištaujama dėl šios sutarties nutraukimo be pateisinamos priežasties, ir jį po tokio nutraukimo įdarbinantis naujasis klubas solidariai ir bendrai atsako už ankstesniajam klubui, kuriame šis žaidėjas dirbo, mokėtinos kompensacijos, kuri turi būti nustatyta remiantis įvairiais šiose taisyklėse išvardytais kriterijais, sumokėjimą,

– antra, kad tuo atveju, kai profesionalus žaidėjas įdarbinamas per nutrauktoje darbo sutartyje garantuojamą laikotarpį, naujajam klubui taikoma sportinė sankcija, t. y. jam draudžiama tam tikrą laikotarpį registruoti naujus žaidėjus, nebent įrodo, kad neskatino žaidėjo nutraukti tos sutarties, ir

– trečia, kad esant ginčui dėl tokio sutarties nutraukimo nacionalinė futbolo asociacija, kuriai priklauso ankstesnysis klubas, neturi teisės išduoti TPP, kurio reikia žaidėjui įregistruoti naujajame klube, todėl šis žaidėjas negali dalyvauti futbolo varžybose už šį naująjį klubą.

A. Pirminės pastabos

75 Pirmiausia reikia priminti, kad tiek, kiek sporto veikla yra ūkinė veikla, ją reglamentuoja tokiai veiklai taikomos Sąjungos teisės nuostatos (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 83 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

76 Tik tam tikros konkrečios taisyklės, kurios, viena vertus, buvo priimtos išimtinai dėl neekonominių motyvų ir kurios, kita vertus, susijusios su klausimais, turinčiais reikšmės tik pačiam sportui, turi būti laikomos nesusijusiomis su jokia ūkine veikla. Tai konkrečiai taikoma taisyklėms dėl užsienio valstybių žaidėjų neįtraukimo į komandų, dalyvaujančių jų šalims

atstovaujančių rinktinių varžybose, sudėtį arba dėl reitingo kriterijų, taikomų atrenkant individualiai varžybose dalyvaujančius atletus, nustatymo (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 84 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

77 Išskyrus šias konkrečias taisykles, sporto asociacijų priimamoms taisyklėms dėl profesionalių ar pusiau profesionalių žaidėjų samdomo darbo, paslaugų teikimo arba įsisteigimo ir, žvelgiant plačiau, taisyklėms, kurios formaliai nereglamentuoja to darbo, paslaugų teikimo ar įsisteigimo, tačiau turi tiesioginę įtaką aptariamam darbui ar paslaugų teikimui, gali būti taikomi SESV 45, 49 ir 56 straipsniai (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 85 ir 86 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

78 Be to, tokių asociacijų priimtoms taisyklėms ir apskritai šių asociacijų veiksmams taikomos SESV nuostatos dėl konkurencijos teisės, jeigu tenkinamos šių nuostatų taikymo sąlygos (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 87 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

79 Vis dėlto pagrindinėje byloje aptariamos taisyklės nepriskiriamos prie taisyklių, kurioms gali būti taikoma šio sprendimo 76 punkte nurodyta išimtis, dėl kurios Teisingumo Teismas yra ne kartą priminęs, kad ji neturi viršyti savo tikslo ir kad ja negalima remtis, siekiant visai sportinei veiklai netaikyti SESV nuostatų dėl Sąjungos ekonomikos teisės (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 89 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

80 Iš tiesų akivaizdu, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos taisyklės turi tiesioginės įtakos žaidėjų darbui. Šio sprendimo 13–17 punktuose primintos nuostatos yra skirtos reglamentuoti profesionalių žaidėjų darbo sutartims, kuriose apibrėžiamos jų darbo sąlygos, o netiesiogiai ir ūkinė veikla, su kuria šis darbas gali būti susijęs. Savo ruožtu šio sprendimo 10, 19 ir 20 punktuose nurodytos taisyklės turi būti laikomos turinčiomis tiesioginį poveikį žaidėjų darbui, nes pagal jas nustatytos tam tikros jų dalyvavimo varžybose, o tai yra esminis jų ūkinės veiklos tikslas, sąlygos (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 59 ir 60 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

81 Be to, kadangi komandų sudėtis yra vienas iš esminių varžybų, per kurias rungiasi profesionalaus futbolo klubai, parametrų ir kadangi tos varžybos yra ūkinė veikla, pagrindinėje byloje nagrinėjamos taisyklės taip pat turi būti laikomos darančiomis tiesioginį poveikį tos ūkinės veiklos vykdymui ir ją vykdančių profesionalaus futbolo klubų konkurencijai, nesvarbu, ar jos susijusios su darbo sutartimis, ar žaidėjų perėjimais iš klubo į klubą (pagal analogiją žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 61 punktą).

82 Taigi pagrindinėje byloje nagrinėjamos taisyklės patenka į SESV 45 ir 101 straipsnių taikymo sritį.

83 Antra, kadangi kiekvienu iš šių dviejų SESV straipsnių siekiama atskiro tikslo, juose numatytos atskiros taikymo sąlygos, jų taikymas nėra tarpusavyje nesuderinamas, o dėl jų nesilaikymo, jei jis nustatomas, nekyla tokių pačių pasekmių, Teisingumo Teismas turi juos aiškinti vieną po kito, kaip to prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

84 Galiausiai, trečia, į neginčijamus sporto veiklos ypatumus, kurie, nors ir būdingi visų pirma mėgėjiškam sportui, bet taip pat gali pasireikšti vykdant sporto veiklą kaip ūkinę veiklą, gali būti atsižvelgiama kaip ir į kitus aspektus, jeigu jie turi reikšmės taikant SESV 45 ir 101 straipsnius,

tačiau reikia pažymėti, kad į juos galima atsižvelgti tik laikantis kiekviename iš tų straipsnių numatytų taikymo sąlygų (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 103 ir 104 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

85 Kalbant konkrečiai, kai teigiama, kad sporto asociacijos priimta taisyklė yra laisvo darbuotojų judėjimo kliūtis ar laikoma antikonkurenciniu karteliu, tos taisyklės apibūdinimas kaip kliūties ar kaip antikonkurencinio kartelio bet kuriuo atveju turi būti grindžiamas konkrečiu jos turinio tyrimu, atsižvelgiant į realias jos įgyvendinimo sąlygas (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 105 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

B. Dėl prejudicinio klausimo, kiek jis susijęs su SESV 45 straipsniu

1. Dėl darbuotojų judėjimo laisvės suvaržymo

86 Pagal SESV 45 straipsnį, kuris veikia tiesiogiai, draudžiamos bet kokios pilietybe grindžiamos ar neatsižvelgiant į pilietybę taikomos priemonės, dėl kurių Sąjungos piliečiai, norintys kitos nei jų kilmės valstybės narės teritorijoje vykdyti ūkinę veiklą, gali atsidurti nepalankioje padėtyje, nes tomis priemonėmis trukdoma ar atgrasoma nuo išvykimo iš kilmės valstybės narės (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 136 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

87 Nagrinėjamu atveju iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimo formuluotės ir argumentų, kuriais jis grindžiamas, matyti, kad veiksmai, dėl kurių šis teismas pateikia Teisingumo Teismui klausimą dėl SESV 45 straipsnio aiškinimo, pasireiškia tuo, kad FIFA patvirtino ir vėliau taikė Paryžiuje gyvenančiam BZ ir kitose valstybėse narėse įsteigtiems profesionalaus futbolo klubams, galėjusiems ar net norėjusiems jį įdarbinti po darbo sutarties su Maskvos „Lokomotiv“ nutraukimo, įvairias ŽSPTS taisykles, įtvirtintas atitinkamai ŽPSTS 17 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse, šio taisyklių sąvado 9 straipsnio 1 dalyje ir jo 3 priedo 8.2. straipsnio 7 dalyje, arba bent jau atkreipė šių žaidėjų ir šių klubų dėmesį į riziką, kad jiems jos bus taikomos.

88 ŽSPTS 17 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad profesionalus žaidėjas, kurio darbo sutartis nutraukta be pateisinamos priežasties, ir jį po tokio nutraukimo įdarbinantis naujasis klubas solidariai ir bendrai atsako už ankstesniajam klubui, kuriame šis žaidėjas dirbo, mokėtinos kompensacijos sumokėjimą. Dėl šios kompensacijos ŽSPTS 17 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad jeigu darbo sutartyje nenumatyta kitaip, ji apskaičiuojama atsižvelgiant į atitinkamoje šalyje galiojančius teisės aktus, sporto šakos ypatumus ir bet kokius kitus objektyvius kriterijus, įskaitant, be kita ko, kriterijų dėl atlyginimo ir kitų išmokų, kurios žaidėjui priklauso pagal nutrauktą ir (arba) naują darbo sutartį, kriterijų dėl nutrauktos darbo sutarties likusios ne ilgesnės kaip penkerių metų galiojimo trukmės ir kriterijų dėl ankstesnio klubo sumokėtų sumų arba patirtų išlaidų (amortizuotų atsižvelgiant į sutarties laikotarpį).

89 Be to, pagal ŽSPTS 17 straipsnio 4 dalį tuo atveju, kai atitinkamas žaidėjas įdarbinamas per nutrauktoje darbo sutartyje numatytą garantuojamą laikotarpį, kuris atitinka du ar tris pirmuosius sutartyje numatytus sezonus ar metus, naujajam klubui skiriama sportinė sankcija. Šiuo klausimu šioje nuostatoje nurodyta, pirma, kad nagrinėjama sportinė sankcija taikoma kartu su įpareigojimu sumokėti ŽSPTS 17 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytą kompensaciją. Antra, ši sportinė sankcija turi būti taikoma bet kuriam naujam klubui, kuris nutraukė darbo sutartį ar paskatino ją nutraukti per garantuojamą laikotarpį. Trečia, laikoma, kad bet kuris naujas klubas,

pasirašantis darbo sutartį su žaidėju, kuris be pateisinamos priežasties nutraukė savo ankstesnę darbo sutartį, skatino šį žaidėją nutraukti sutartį, kol neįrodyta priešingai. Ketvirta, minėtą sportinę sankciją sudaro draudimas naujam klubui nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu registruoti naujus žaidėjus du ištisus registracijos laikotarpius iš eilės.

90 Galiausiai iš ŽSPTS 9 straipsnio 1 dalies ir šių taisyklių sąvado 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalies matyti, kad esant ginčui dėl sutarties nutraukimo be pateisinamos priežasties nacionalinė futbolo asociacija, kuriai priklauso ankstesnysis klubas, neturi teisės išduoti TPP, kurio reikia registruojant atitinkamą žaidėją naujajame klube, todėl šis žaidėjas negali dalyvauti futbolo varžybose už naująjį klubą.

91 Kaip išvados 43 ir 44 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, dėl visų šių taisyklių gali būti sudarytos nepalankios sąlygos profesionalaus futbolo žaidėjams, kurių gyvenamoji ar darbo vieta yra jų kilmės valstybėje narėje ir kurie nori užsiimti ūkine veikla kitos valstybės narės teritorijoje įsteigtame naujame klube, vienašališkai nutraukdami arba vienašališkai nutraukę darbo sutartį su ankstesniuoju klubu dėl priežasties, kuri, kaip nepagrįstai arba pagrįstai mano tas klubas, yra arba gali būti nepateisinama.

92 Kalbant konkrečiau, dėl ŽSPTS 17 straipsnio 1 dalyje numatytų, nors ir dispozityvių, taisyklių dėl kompensacijos, kurią bet kuris žaidėjas, nutraukęs darbo sutartį be pateisinamos priežasties, turi sumokėti ankstesniajam klubui, dydžio nustatymo, dėl šių taisyklių sąvade 17 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos taisyklės, pagal kurią kiekvienas tokį žaidėją įdarbinantis naujas klubas yra solidariai ir bendrai atsakingas už šios kompensacijos sumokėjimą, taip pat dėl skatinimo nutraukti sutartį prezumpcijos, tiesa, nuginčijamos, ir naujų žaidėjų registraciją draudžiančios sankcijos, kurios pagal minėtų taisyklių sąvado 17 straipsnio 4 dalį taikomos naujiems klubams, iš bet kurio žaidėjo gali būti iš esmės atimta galimybė, nesvarbu, ar realiai, kaip BZ atveju, ar bent potencialiai, gauti garantuotų ir besąlyginių kitose valstybėse narėse įsteigtų klubų darbo pasiūlymų, kuriuos priėmęs jis paliktų savo kilmės valstybę narę, pasinaudodamas judėjimo laisve. Iš tiesų dėl tokių taisyklių ir jų kombinacijos šiems klubams kyla didelė teisinė rizika, neprognozuojama ir potencialiai labai didelė finansinė rizika, taip pat didelė su sportu susijusi rizika, kurios visos kartu paėmus vienareikšmiškai gali atgrasyti juos nuo tokių žaidėjų įdarbinimo.

93 Savo ruožtu ŽSPTS 9 straipsnio 1 dalyje ir šių taisyklių sąvado 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalyje numatytos taisyklės, pagal kurias apskritai ir automatiškai, nebent esama išskirtinių aplinkybių, draudžiama išduoti TPP, kurių reikia registruojant profesionalius žaidėjus jų naujuose klubuose, tol, kol tarp šių žaidėjų ir jų buvusių klubų yra ginčas dėl to, kad abi šalys nesutaria dėl pirmalaikio darbo sutarties nutraukimo, trukdo minėtiems žaidėjams vykdyti ūkinę veiklą bet kurioje kitoje valstybėje narėje nei jų kilmės valstybė narė, todėl jų galimas įdarbinimas vienoje iš šių kitų valstybių narių įsteigtame klube iš esmės tampa neįdomus sportiniu ir ekonominiu požiūriu. Be to, nurodytos taisyklės taikomos būtent tuo atveju, kai žaidėjas kerta valstybių sienas, o ne tais atvejais, kai jis juda vienoje ir toje pačioje valstybėje, kaip tai matyti ir iš minėto sąvado 1 straipsnio 1 dalies. Nagrinėjamu atveju iš nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktų teiginių matyti, kad 2015 m. vasario 19 d. „Sporting du Pays de Charleroi“ specialiai susiejo pasiūlymą įdarbinti BZ su garantija, kad jis galės būti įregistruotas ir galės žaisti Belgijoje, būtent tokią garantiją BZ siekė gauti iš FIFA ir URBSFA, tačiau jos nurodė negalinčios jos suteikti dėl to, kad tarp jo ir Maskvos *Lokomotiv* kilo ginčas, dėl kurio GSR tik po kelių mėnesių priėmė sprendimą.

94 Vadinasi, dėl pagrindinėje byloje aptariamų taisyklių gali būti varžoma darbuotojų judėjimo laisvė.

2. Dėl galimo pateisinimo buvimo

95 Ne valstybės nustatytos priemonės gali būti leidžiamos, net jeigu jomis varžoma SESV įtvirtinta judėjimo laisvė, jei įrodoma, pirma, kad jų priėmimu siekiama su ta Sutartimi suderinamo, taigi ir kito, nei išimtinai ekonominio, teisėto bendrojo intereso tikslo ir, antra, kad jomis nepažeidžiamas proporcingumo principas, o tai reiškia, kad jos yra tinkamos to tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir kad jomis nesiekiama daugiau, nei reikalinga jam įgyvendinti. Konkrečiai kalbant apie reikalavimą dėl tokių priemonių tinkamumo, reikia priminti, kad jos gali būti laikomos tinkamomis nurodyto tikslo įgyvendinimui užtikrinti tik tuo atveju, jei tikrai yra skirtos jo siekti nuosekliai ir sistemingai (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 251 punktas, taip pat 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 141 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

96 Kaip ir valstybės nustatytų priemonių atveju, būtent šių ne pačios valstybės nustatytų priemonių rengėjas privalo įrodyti, kad laikomasi tų dviejų kumuliacinių sąlygų (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 252 punktas, taip pat 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 142 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

97 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos ŽSPTS taisyklės tenkina minėtas sąlygas, atsižvelgiant į šalių pateiktus argumentus ir įrodymus. Taigi Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į bylos medžiagoje esančią informaciją ir su sąlyga, kad nacionalinis teismas ją patikrins, gali jam pateikti toliau nurodytą išaiškinimą.

a) Dėl teisėto bendrojo intereso tikslo siekimo

98 FIFA, kuriai pritaria URBSFA, nurodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamomis ŽSPTS taisyklėmis siekiama kelių tikslų: pirma, užtikrinti sutarčių stabilumą ir profesionalaus futbolo klubų sudėčių pastovumą, antra, apskritai užtikrinti vientisą, reguliarią ir sklandžią tarpklubinių futbolo varžybų eigą ir, trečia, apsaugoti darbuotojus, t. y. profesionalius futbolininkus. Visi šie įvairūs tikslai yra teisėti atsižvelgiant į bendrąjį interesą.

99 Pirma, dėl darbuotojų apsaugos reikia pažymėti, kad ji nėra vienas iš FIFA įstatuose apibrėžtų FIFA tikslų ir kad viešosios valdžios institucijos šiai privatinės teisės reglamentuojamai asociacijai nėra patikėjusios konkrečių užduočių šioje srityje. Taigi nereikia priimti sprendimo dėl to, ar, atsižvelgiant į šias aplinkybes, tokia asociacija turi teisę remtis tuo, kad siekia tokio tikslo, nes nagrinėjamu atveju bet kuriuo atveju pakanka konstatuoti, kad neaišku, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamų ŽSPTS taisyklių, kaip antai apibūdintų šio sprendimo 74 punkte, priėmimas ar taikymas gali padėti apsaugoti profesionalius futbolininkus.

100 Antra, atsižvelgiant į FIFA siekiamus tikslus, nurodytus jos įstatų 2 straipsnyje ir primintus šio sprendimo 3 punkte, pirmiausia reikia pažymėti, kad tikslas užtikrinti sporto varžybų reguliarumą yra teisėtas bendrojo intereso tikslas, kurio sporto asociacija gali siekti, pavyzdžiui, priimdama taisykles dėl žaidėjų perėjimo iš klubo į klubą terminų, siekdama, kad būtų išvengta vėlyvų perėjimų, galinčių reikšmingai pakeisti vienos ar kitos komandos pajėgumą per varžybas, ir taip pakenkta įvairių šiose varžybose dalyvaujančių komandų rezultatų palyginamumui ir atitinkamai sklandžiai visų šių varžybų eigai (šiuo klausimu žr. 2000 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Lehtonen ir Castors Braine*, C-176/96, EU:C:2000:201, 53 ir 54 punktus).

101 Be to, atsižvelgiant į tai, kad sporto pasiekimai turi didelę reikšmę varžybų, organizuojamų tiek Europos, tiek nacionaliniu lygiu, eigai, šis tikslas yra ypač svarbus futbolo atveju. Tokia didelė pasiekimų reikšmė gali būti garantuojama tik tuo atveju, jei visos dalyvaujančios komandos rungtyniauja vienodomis reguliavimo ir techninėmis sąlygomis, tam tikru mastu užtikrinančiomis lygias galimybes (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 143 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

102 Galiausiai, kadangi komandų sudėtis yra vienas iš esminių varžybų, kuriose rungiasi klubai, parametrų (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 61 punktas), šis tikslas gali pateisinti ne tik šio sprendimo 100 punkte nurodytų taisyklių dėl, be kita ko, žaidėjų perėjimo vykstant varžyboms terminų, bet ir taisyklių – iš principo ir nedarant neigiamo poveikio jų konkrečiam turiniui, – skirtų tam tikram klubų žaidėjų, kurie papildo komandas, kurias šie klubai gali naudoti per tarpklubines futbolo varžybas, sudėčių pastovumui užtikrinti, priėmimą. Tam tikro šių žaidėjų sudėčių pastovumo, taigi ir jų sutarčių tęstinumo, užtikrinimas turi būti laikomas ne teisėtu bendrojo intereso tikslu savaime, o viena iš galimų priemonių, padedančių siekti teisėto bendrojo intereso tikslo, t. y. užtikrinti tarpklubinių futbolo varžybų reguliarumą.

b) Dėl proporcingumo principo laikymosi

103 Kaip matyti iš pirmesnio šio sprendimo punkto ir kaip išvados 65 punkte pažymėjo generalinis advokatas, pagrindinėje byloje nagrinėjamos ŽSPTS taisyklės, apibūdintos šio sprendimo 74 punkte ir primintos jo 87–90 punktuose, iš pirmo žvilgsnio ir su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, gali būti laikomos tinkamomis įgyvendinant tikslą užtikrinti tarpklubinių futbolo varžybų reguliarumą, visos jos savaip prisideda prie to, kad būtų užtikrintas tam tikras visų tose varžybose galinčių dalyvauti profesionalaus futbolo klubų sudėčių pastovumas.

104 Vis dėlto su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atrodo, kad įvairios šios taisyklės tam tikrais aspektais viršija, o kai kurios gerokai viršija tai, kas būtina šiam tikslui pasiekti, juo labiau kad daugeliu atvejų jos apskritai gali būti kartu taikomos, o dalis jų – ilgą laiką, žaidėjams, kurių karjera, beje, yra santykinai trumpa, ir dėl to kyla grėsmė, kad ši situacija smarkiai pakenks karjeros eigai, o gal net privers kai kuriuos iš šių žaidėjų baigti ją pirma laiko.

105 Pirma, taip yra ŽSPTS 17 straipsnio 1 dalies atveju, nes joje nustatyti įvairūs kompensacijos, kurią žaidėjas turi sumokėti vienašališkai nutraukęs darbo sutartį „be pateisinamos priežasties“, apskaičiavimo kriterijai; pačiame taisyklių sąvade ši formuluotė nėra tiksliai apibrėžta.

106 Kalbant konkrečiai, pirmasis kriterijus, t. y. galimybė atsižvelgti į „atitinkamoje šalyje galiojančius teisės aktus“, neužtikrina veiksmingo šios teisės laikymosi. Atvirkščiai, FIFA paskelbtame oficialiame ŽSPTS komentare patikslinta, kad iš tikrųjų šis pirmasis kriterijus praktiškai beveik niekada nebuvo taikomas, nes dažniausiai GSR taiko pačios šios asociacijos priimtus aktus, o tik papildomai – Šveicarijos teisę. Tai, kad iš tikrųjų neatsižvelgiama į atitinkamoje šalyje galiojančius teisės aktus ir todėl faktiškai jų nėra laikomasi, akivaizdžiai viršija tai, kas gali būti būtina siekiant užtikrinti tam tikrą klubų sudėčių pastovumą, kad būtų užtikrintas tarpklubinių futbolo varžybų reguliarumas. Dėl šioje taisyklėje aiškiai numatyto antrojo kriterijaus, susijusio su „sporto ypatumais“, pažymėtina, kad joje daroma nuoroda į bendrą sąvoką, nepateikiant tikslios apibrėžties, leidžiančios suprasti, kaip ir kokiomis sąlygomis šis kriterijus gali turėti įtakos žaidėjo mokėtinos kompensacijos apskaičiavimui, todėl, nors šis kriterijus pateikiamas kaip „objektyvus

kriterijus“, iš tikrųjų jis gali būti taikomas savo nuožiūra, taigi neprognozuojamai ir sunkiai kontroliuojamai. Tokių požymių turinčio ir tokių pasekmių sukeliančio kriterijaus nustatymas negali būti laikomas būtinu siekiant užtikrinti tarpklubinių futbolo varžybų reguliarumą.

107 Savo ruožtu kiti šioje nuostatoje aiškiai numatyti kriterijai, nors iš pirmo žvilgsnio yra objektyvesni ir labiau kontroliuojami nei nurodytieji pirma, vis dėlto atrodo gerokai viršijantys tai, kas būtina tam tikslui pasiekti. Iš tiesų, pirma, atlyginimas ir kitos išmokos, mokėtinos atitinkamam žaidėjui pagal jo su nauju klubu vėliau sudarytą darbo sutartį, yra susiję su darbo santykiais, atsiradusiais pasibaigus nutrauktiems darbo santykiams, todėl šie elementai turi būti laikomi nesusijusiais su nutrauktais darbo santykiais ir su tų santykių sąnaudomis (pagal analogiją žr. 2010 m. kovo 16 d. Sprendimo *Olympique Lyonnais*, C-325/08, EU:C:2010:143, 50 punktą). Antra, dėl visų ankstesniojo klubo dėl minėto žaidėjo perėjimo iš klubo į klubą sumokėtų sumų ir patirtų išlaidų (amortizuotų atsižvelgiant į sutarties laikotarpį) reikia pažymėti, jog nepaisant to, kad šis elementas iš esmės susijęs su ankstesniais sutartiniais darbo santykiais, atsižvelgus į jį, atrodo, būtų labai viršytas tikslas, nes tai leistų perkelti žaidėjui potencialiai dideles išlaidas, dėl kurių *a priori* tarėsi visai kiti asmenys, siekdami savo interesų, pavyzdžiui, į perėjimą iš klubo į klubo įsitraukę klubai arba tretieji asmenys. Be to, reikia konstatuoti, kad tokie kompensacijos kriterijai, atrodo, labiau skirti klubų finansiniams interesams tokiomis ekonominėmis sąlygomis, kokios būdingos žaidėjų perėjimams iš klubo į klubą, apsaugoti, o ne, kaip teigiama, sklandžiai sporto varžybų eigai užtikrinti; šį argumentą, beje, patvirtina tai, kaip GSR ir SAT aiškina ir taiko šiuos kriterijus, o toks aiškinimas ir taikymas savo ruožtu matyti iš tam tikrų šių institucijų sprendimų, nurodytų Teisingumo Teismui pateiktoje bylos medžiagoje.

108 Antra, iš pirmo žvilgsnio taip yra ir ŽSPTS 17 straipsnio 2 dalies atveju, nes pagal ją iš principo, taigi neatsižvelgiant į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes pagal proporcingumo principą (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Link Logistik N&N*, C-384/17, EU:C:2018:810, 45 punktą), visų pirma į faktinį naujojo klubo, kuris įdarbina žaidėją, elgesį, numatyta, kad šis klubas solidariai ir bendrai atsako už kompensacijos, kurią šis žaidėjas turi sumokėti savo ankstesniajam klubui vienašališkai be pateisinamos priežasties nutraukęs sutartį, sumokėjimą, taip pat, kad tokia kompensacija nustatoma remiantis kriterijais, turinčiais šio sprendimo 106 ir 107 punktuose nurodytų trūkumų. Be to, nors reikia pripažinti, jog FIFA tvirtino, kad ši nuostata nėra taikoma sistemingai ir, be kita ko, netaikoma, kai žaidėjo, kuris be pateisinamos priežasties nutraukė ankstesnę sutartį, nauja sutartis pasirašyta pasibaigus šios ankstesnės sutarties galiojimui, pagal ŽSPTS 17 straipsnio 2 dalį, net darant prielaidą, kad ši situacija įrodyta, toks netaikymas nėra numatytas, taigi neužtikrinamas šiuo klausimu būtinas teisinis saugumas.

109 Trečia, taip yra ir ŽSPTS 17 straipsnio 4 dalies atveju, nes joje numatyta, kad šis naujas klubas ne tik solidariai ir bendrai atsako už tokios kompensacijos sumokėjimą, bet ir laikomas skatinusiu šį žaidėją be pateisinamos priežasties nutraukti sutartį, jeigu nepateikia tai paneigiančių įrodymų,, o tuo atveju, jei žaidėjas įdarbinamas sutartyje, kuri jį siejo su ankstesniuoju klubu, garantuojamu laikotarpiu, naujajam klubui dėl to taikoma sportinė sankcija, t. y. jam draudžiama registruoti naujus žaidėjus du ištisus registracijos laikotarpius iš eilės.

110 Iš tiesų tokia sportinė sankcija, kurios kompetenciją ją taikyti turinčios institucijos neturi teisės adaptuoti prie kiekvieno konkretaus atvejo, atsižvelgdamos į tam tikrus kriterijus ar aplinkybes, turint omenyje jos pobūdį ir sukeliamas pasekmes, laikytina akivaizdžiai neproporcinga, palyginti su pažeidimu, dėl kurio priekaištaujama atitinkamam naujam klubui. Be to, dėl šio pažeidimo naujajam klubui priekaištaujama remiantis prezumpcija, kurios pagrįstumas, nėra įrodytas. Tiesa, FIFA tvirtino, kad ši prezumpcija paaiškinama sunkumais, su kuriais galėtų susidurti ankstesnysis žaidėjo klubas, jei privalėtų įrodyti, kad naujasis šio žaidėjo klubas paskatino jį pirma laiko ir be

pateisinamos priežasties nutraukti jį su tuo ankstesniuoju klubu siejusią sutartį. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad nors iš pirmo žvilgsnio toks argumentas iš esmės gali pateisinti rėmimąsi prezumpcija, jis nepateisina šioje byloje aptariamos prezumpcijos, kuri taikoma automatiškai, t. y. neatsižvelgiant į jokias sąlygas, kuriomis leidžiama, nors ir iš dalies, atsižvelgti į reikšmingas konkretaus atvejo aplinkybes, pavyzdžiui, į sąlygą, pagal kurią iš ankstesniojo klubo gali būti reikalaujama pateikti pakankamai įrodymų, patvirtinančių, jog naujasis klubas skatino žaidėją nutraukti sutartį.

111 Be to, nors asociacija, pavyzdžiui, FIFA, gali numatyti, kad už jos priimtų taisyklių nesilaikymą bus skiriamos sankcijos, jeigu šios taisyklės ir jų laikymąsi skirtos užtikrinti sankcijos yra pateisinamos teisėtu bendrojo intereso tikslu, tokios sankcijos gali būti leidžiamos tik su sąlyga, kad jų skyrimas apibrėžiamas skaidriais, objektyviais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 257 punktą), o pastarasis reikalavimas, be kita ko, reiškia, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 108 punkte nurodytos jurisprudencijos, nustatant sankcijų dydį ir trukmę turi būti atsižvelgiama į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes. Kita vertus, turi būti galima atlikti veiksmingą tokių kriterijų kontrolę.

112 Galiausiai, ketvirta, tas pats pasakytina ir apie ŽSPTS 3 priedo 8.2 straipsnio 7 dalį, kiek pagal ją apskritai ir automatiškai, nebent esama išskirtinių aplinkybių, ankstesniajai asociacijai draudžiama išduoti TPP, jeigu tarp ankstesniojo klubo ir žaidėjo yra kilęs ginčas dėl sutarties, nes abi šalys nesutaria dėl pirmalaikio darbo sutarties nutraukimo. Iš tiesų tokia nuostata, kurią taikant atitinkamam žaidėjui gali būti sutrukdyta vykdyti profesinę veiklą, o naujajam klubui – sudaryta kliūčių naudotis šio žaidėjo paslaugomis vien dėl to, kad tarp žaidėjo ir jo ankstesniojo klubo yra kilęs ginčas dėl tariamai nepateisinamo sutarties nutraukimo, aiškiai prieštarauja proporcingumo principui, visų pirma dėl to, kad ją taikant neatsižvelgiama į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes, visų pirma į faktines sutarties nutraukimo aplinkybes, atitinkamo žaidėjo ir jo ankstesniojo klubo elgesį, taip pat į naujojo klubo, kuriam galiausiai taikomas draudimas įregistruoti šį žaidėją ir naudoti jį per varžybas, vaidmenį ar tokio vaidmens nebuvimą.

113 Taigi nagrinėjamo draudimo negalima pateisinti tariamu siekiu užtikrinti sklandžią sporto varžybų eigą. Šios išvados taip pat nepaneigia FIFA argumentas, kad tuo atveju, kai naujoji nacionalinė futbolo asociacija, kuriai priklauso žaidėjas, arba pats žaidėjas pateikia registracijos paraišką, jos tarnybos iš karto automatiškai laikinai įregistruoja šį žaidėją. Iš tiesų nagrinėjamoje nuostatoje nenumatytas toks laikinas įregistravimas ir juo labiau nereikalaujama jo atlikti.

3. Išvada

114 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą dėl SESV 45 straipsnio aiškinimo reikia atsakyti, kad šis straipsnis turi būti aiškinamas taip: juo draudžiamos privatinės teisės reglamentuojamos asociacijos, kurios tikslas, be kita ko, yra reglamentuoti, organizuoti ir kontroliuoti futbolą visame pasaulyje, priimtos taisyklės, kuriose numatyta:

– pirma, kad darbo sutartį sudaręs profesionalus žaidėjas, kuriam priekaištaujama dėl šios sutarties nutraukimo be pateisinamos priežasties, ir jį po tokio nutraukimo įdarbinantis naujasis klubas solidariai ir bendrai atsako už ankstesniajam klubui, kuriame šis žaidėjas dirbo, mokėtinos kompensacijos, kuri turi būti nustatyta remiantis arba neaiškiais ar diskrecija grindžiamais, arba objektyvaus ryšio su atitinkamais darbo santykiais neturinčiais, arba neproporcingais kriterijais, sumokėjimą,

– antra, kad tuo atveju, kai profesionalus žaidėjas įdarbinamas per nutrauktoje darbo sutartyje garantuojamą laikotarpį, naujajam klubui taikoma sportinė sankcija, t. y. jam draudžiama tam tikrą laikotarpį registruoti naujus žaidėjus, nebent įrodo, kad neskatino žaidėjo nutraukti tos sutarties, ir

– trečia, kad esant ginčui dėl tokio sutarties nutraukimo nacionalinė futbolo asociacija, kuriai priklauso ankstesnysis klubas, neturi teisės išduoti TPP, kurio reikia žaidėjui įregistruoti naujajame klube, todėl šis žaidėjas negali dalyvauti futbolo varžybose už šį naująjį klubą,

nebent būtų nustatyta, kad tokios taisyklės, kaip jos aiškinamos ir taikomos Sąjungos teritorijoje, neviršija to, kas būtina siekiant tikslo garantuoti tarpklubinių futbolo varžybų reguliarumą užtikrinant tam tikrą profesionalaus futbolo klubų sudėčių pastovumą.

C. Dėl prejudicinio klausimo, kiek jis susijęs su SESV 101 straipsnio išaiškinimu

1. Dėl SESV 101 straipsnio 1 dalies

115 Pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį draudžiami visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje.

116 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, tam, kad ši nuostata būtų taikoma konkrečiu atveju, turi būti įvykdytos visos sąlygos.

a) Dėl sąvokų „įmonės“ ir „įmonių asociacijos“

117 SESV 101 straipsnio 1 dalis taikoma ne tik bet kuriam ūkinę veiklą vykdančiam subjektui, kuris dėl to turi būti kvalifikuojamas kaip „įmonė“, neatsižvelgiant į jo teisinę formą ir finansavimo būdą, įskaitant subjektus, įsteigtus kaip asociacijos, turinčios tikslą, remiantis jų įstatais, organizuoti ir kontroliuoti tam tikrą sporto šaką, jeigu šie subjektai vykdo su ta sporto šaka susijusią ūkinę veiklą, bet ir subjektams, kurie, nors nebūtinai patys yra įmonės, tačiau gali būti kvalifikuojami kaip „įmonių asociacijos“ (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 76–78 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

118 Nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į pagrindinės bylos dalyką ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teiginius, reikia konstatuoti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis taikoma FIFA, kaip asociacijai, kurios narės yra nacionalinės futbolo asociacijos, kurios pačios gali būti kvalifikuojamos kaip „įmonės“ dėl to, kad vykdo ūkinę veiklą, susijusią su tarpklubinių futbolo varžybų organizavimu ir komerciniu eksploatavimu nacionaliniu mastu ir su tomis varžybomis susijusių teisių eksploatavimu, arba kurios pačios turi narių ar su jomis susijusių subjektų, kurie, kaip ir futbolo klubai, gali būti kvalifikuojami kaip įmonės (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 115 punktas ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 79 punktas).

b) Dėl sąvokos „įmonių asociacijos sprendimas“

119 Siekiant SESV 101 straipsnio 1 dalį taikyti tokiems subjektams, kaip FIFA, reikia įrodyti, kad egzistuoja „susitarimas“, „suderinti veiksmai“ arba „įmonių asociacijos sprendimas“, kurie gali būti įvairaus pobūdžio ir pasireikšti įvairiomis formomis. Kalbant konkrečiai, asociacijos sprendimas, kuriuo priimama ar įgyvendinama teisės nuostata, turinti tiesioginį poveikį įmonių, kurios yra jos tiesioginės ar netiesioginės narės, ūkinės veiklos vykdymo sąlygoms, gali būti laikomas tokiu „įmonių asociacijos sprendimu“, kaip tai suprantama pagal tą nuostatą (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 118 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

120 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktų teiginių ir šio sprendimo 81 punkto, būtent atsižvelgdamas į tokius sprendimus t. y. į sprendimus, kuriais FIFA patvirtino ir taikė arba galėjo taikyti visas taisykles dėl darbo sutarčių ir žaidėjų perėjimų iš klubo į klubą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išaiškinti SESV 101 straipsnio 1 dalį.

121 Taigi tokie įmonių asociacijų sprendimai patenka į SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

c) Dėl sąvokos „poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai“

122 Siekiant SESV 101 straipsnio 1 dalį taikyti tuo atveju, kai priimami tokie įmonių asociacijų sprendimai, reikia pakankamai įtikinamai įrodyti, kad jie „gali [reikšmingai] paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą“ dėl tiesioginės ar netiesioginės ir realios ar galimos įtakos prekybos srautams ir taip kelti grėsmę vidaus rinkos kūrimui ar veikimui, pažymint, kad tokia sąlyga gali būti laikoma įvykdyta veiksmų, apimančių visą valstybės narės teritoriją, atveju (žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

123 Nagrinėjamu atveju akivaizdu, kad ši sąlyga įvykdyta atsižvelgiant į tai, kad, kaip nurodyta ŽSPTS 1 straipsnio 1 dalyje, šiame taisyklių sąvade nustatytos taisyklės geografiniu požiūriu taikomos „visuotinai“.

d) Dėl veiksmų, kurių „tikslas“ arba „poveikis“ yra žala konkurencijai, sąvokos

124 Tam, kad konkrečiu atveju būtų galima nuspręsti, jog susitarimui, įmonių asociacijos sprendimui ar suderintiems veiksmams taikomas SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas, remiantis pačia tos nuostatos formuluote būtina įrodyti arba tai, kad tais veiksmais siekiama trukdyti, riboti ar iškraipyti konkurenciją, arba tai, kad tie veiksmai turi tokį poveikį (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 158 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

125 Šiuo tikslu iš pradžių reikia išnagrinėti nagrinėjamų veiksmų tikslą. Jeigu atlikus tokį nagrinėjimą paaiškėtų, kad tų veiksmų tikslas prieštarauja konkurencijai, nereikėtų nagrinėti jų poveikio konkurencijai. Taigi tik tuo atveju, jei minėti veiksmai negalėtų būti laikomi turinčiais antikonkurencinį tikslą, vėliau reikėtų išnagrinėti jų poveikį (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 159 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

126 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, nors antikonkurencinio „tikslo“ sąvoka nėra išimtis, palyginti su antikonkurencinio „poveikio“ sąvoka, ji vis dėlto turi būti aiškinama siaurai (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 161 punktą ir jame nurodytą jurisprudencija).

127 Taigi ši sąvoka turi būti suprantama kaip susijusi išimtinai su tam tikromis įmonių veiksmų derinimo rūšimis, kurios yra tokios žalingos konkurencijai, kad būtų galima teigti, kad jų poveikio tyrimas yra nereikalingas. Iš tiesų tam tikros įmonių veiksmų derinimo formos dėl savo pobūdžio gali būti laikomos žalingomis geram įprastos konkurencijos veikimui (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 162 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

128 Tas pats pasakytina, be kita ko, apie tam tikrų rūšių horizontaliuosius susitarimus, kitus nei karteliai, pavyzdžiui, apie susitarimus išstumti iš rinkos konkuruojančias įmones, arba tam tikrus įmonių asociacijų sprendimus (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 164 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

129 Kaip matyti iš SESV 101 straipsnio 1 dalies a ir c punktų, kuriuose, be kita ko, kalbama apie „pirkimo ar pardavimo kainų“ nustatymą ir dalijimąsi „rinkomis ar tiekimo šaltiniais“, tokie karteliai, tokie horizontalieji susitarimai ir tokie įmonių asociacijų sprendimai gali būti susiję ne tik su atitinkamų įmonių parduodamais produktais ar paslaugomis, taigi su pasiūla, bet ir su bet kokiais ištekliais, kurių šioms įmonėms reikia šioms prekėms ar paslaugoms parduoti, taigi su paklausa. Slaptus minėtų įmonių veiksmus gali sudaryti, pavyzdžiui, tiekėjų pasidalijimas, naudojimasis jų bendra įtaka rinkoje nustatant kainą, už kurią jos pirks savo išteklius, arba, kaip yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, esminio konkurencijos parametro, kuris tam tikruose sektoriuose ar tam tikrose rinkose gali būti aukšto lygio darbuotojų (kiek tai susiję su profesionalaus futbolo sektoriumi, pavyzdžiui, jau parengtų žaidėjų) įdarbinimas, ribojimas arba kontrolė (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 107, 109 ir 110 punktus).

130 Siekiant konkrečiu atveju nustatyti, ar susitarimas, įmonių asociacijos sprendimas ar suderinti veiksmai dėl savo pobūdžio yra tokie žalingi konkurencijai, kad juos būtų galima laikyti turinčiais tikslą jai trukdyti, ją riboti ar iškraipyti, reikia išnagrinėti, pirma, to susitarimo, sprendimo ar veiksmų turinį, antra, jų ekonominį ir teisinį kontekstą ir, trečia, jais siekiamus tikslus (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 165 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

131 Šiuo atžvilgiu, kiek tai susiję su aptariamų veiksmų ekonominiu ir teisiniu kontekstu, reikia atsižvelgti į atitinkamų prekių ar paslaugų pobūdį, taip pat į realias nagrinėjamų sektorių ar rinkų veikimo sąlygas ir struktūrą. Atvirkščiai, visiškai nereikia nagrinėti ir juo labiau įrodinėti tų veiksmų poveikio konkurencijai, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra realus ar potencialus, neigiamas ar teigiamas (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 166 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija, taip pat 2024 m. birželio 27 d. Sprendimo *Komisija / Servier ir kt.*, C-176/19 P, EU:C:2024:549, 288 ir 453 punktai).

132 Toliau, kiek tai susiję su nagrinėjamais veiksmais siekiamais tikslais, reikia nustatyti objektyvius tikslus, kuriuos tais veiksmais konkurencijos atžvilgiu siekiama įgyvendinti. Atvirkščiai, aplinkybė, kad dalyvaujančios įmonės veikė neturėdamos ketinimo trukdyti, riboti ar iškraipyti

konkurenciją, ir tai, kad jos siekė tam tikrų teisėtų objektyvių tikslų, neturi lemiamos reikšmės SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymui (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

133 Galiausiai atsižvelgus į visus šio sprendimo trijuose pirmesniuose punktuose išdėstytus aspektus bet kuriuo atveju turėtų išaiškėti tikslios priežastys, dėl kurių nagrinėjami veiksmai yra pakankamai žalingi konkurencijai, kad būtų galima pagrįstai nuspręsti, kad jais siekiama ją trukdyti, riboti ar iškraipyti (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 168 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

134 Šiuo atveju, pirma, dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų ŽSPTS taisyklių turinio iš šio sprendimo 87–90 punktų matyti, kad įvairiose nurodytose taisyklėse, kurios yra nedaloma visuma ir todėl turi būti aiškinamos visos kartu, numatyta, kad bet kuris futbolo žaidėjas, t. y. bet kuris Sąjungoje įdarbintas futbolo žaidėjas, nutraukiantis darbo sutartį su ankstesniuoju klubu bet kuriuo jos galiojimo laikotarpiu, jei vėliau FIFA nusprendžia, kad sutartis buvo nutraukta be pateisinamos priežasties, privalo šiam ankstesniajam klubui sumokėti kompensaciją, kurios dydis apskaičiuojamas, jei šis klausimas nereglamentuotas sutartyje, atsižvelgiant į visumą kriterijų.

135 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pirmasis iš šių kriterijų, susijęs su „atitinkamoje šalyje galiojančiais teisės aktais“, kaip pažymėta šio sprendimo 106 punkte, praktiškai yra beveik netaikomas, o antrasis iš šių kriterijų, susijęs su „sporto ypatumais“, kaip matyti iš to paties punkto, suformuluotas labai bendrai ir nekonkrečiai, todėl gali būti taikomas savo nuožiūra, taigi neprognozuojamai ir sunkiai kontroliuojamai. Dėl kitų kriterijų iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 107 punkte, remiantis jais galima nustatyti labai dideles ir atgrasomas kompensacijas. Vis dėlto, atrodo, kad BZ rašytinėse pastabose minėto *loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré* (1978 m. vasario 24 d. Įstatymas dėl apmokamo sportininko darbo sutarties; *Moniteur belge*, 1978 m. kovo 9 d., p. 2606) 4 straipsnyje numatyta, o tai dar turės patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad panašiu atveju, kai taikoma Belgijos vidaus teisė, kompensacijos dydis atitinka iki nutrauktos darbo sutarties pabaigos priklausiusį darbo užmokestį, todėl neapima su darbo santykiais pagal tą sutartį nesusijusių elementų, tapačių nurodytiems tame pačiame punkte.

136 Be to, bet kuris žaidėjas, dėl kurio ankstesnysis klubas yra pateikęs GSR reikalavimą įpareigoti jį sumokėti nagrinėjamą kompensaciją dėl to, kad jis be pateisinamos priežasties nutraukė juos siejusią darbo sutartį, vien dėl šios aplinkybės ir jeigu yra išimtinių aplinkybių, kurias vertinti turi tik FIFA, automatiškai netenka galimybės gauti TPP, kurio perėjimo į naująjį klubą, įsteigtą ne toje pačioje valstybėje narėje kaip jo ankstesnysis klubas, atveju reikia registruojant jį naujajame klube ir nacionalinėje futbolo asociacijoje, kuriai priklauso naujasis klubas. Taigi tokiu atveju šis žaidėjas netenka bet kokios galimybės dalyvauti organizuotame futbole, kaip tai matyti iš ŽSPTS 5 straipsnio 1 dalies ir 9 straipsnio 1 dalies.

137 Galiausiai bet kuris tokį žaidėją įdarbinęs naujasis klubas vien dėl šios aplinkybės, pirma, būtų laikomas solidariai ir bendrai atsakingu už kompensacijos, kuri iš šio žaidėjo buvo ar galėtų būti priteista, sumokėjimą, antra, būtų laikomas skatinusiu šį žaidėją nutraukti jį su ankstesniuoju klubu siejusią darbo sutartį, jei nepateiktų tai paneigiančių įrodymų, ir, trečia, jei ši sutartis būtų nutraukta per garantuojamą laikotarpį, taikant šią prezumpciją ir neatsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes jam būtų apskritai uždrausta nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu registruoti bet kokius naujus žaidėjus du ištisus registracijos laikotarpius iš eilės.

138 Kaip išvados 52–55 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, kartu aiškinant pagrindinėje byloje nagrinėjamas ŽSPTS taisykles matyti, kad, pirma, materialiuoju požiūriu jos gali bendrai ir drastiškai apriboti konkurenciją, o jei tokių taisyklių nebūtų, vienoje valstybėje narėje įsteigtas profesionalaus futbolo klubas su bet kuriuo kitoje valstybėje narėje įsteigtu profesionalaus futbolo klubu būtų galėjęs konkuruoti priimdamas į darbą tam tikro klubo jau įdarbintus žaidėjus; taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad kiekybiniu požiūriu tokie žaidėjai sudaro daugumą jau parengtų ar rengiamų žaidėjų, kurie tam tikru momentu galėtų būti įdarbinti kitoje valstybėje, nors visada yra tam tikras skaičius žaidėjų, kurie dėl vienos ar kitos priežasties nebeturi galiojančios sutarties. Kaip pažymėta šio sprendimo 81 ir 129 punktuose, galimybė įdarbinti tokius žaidėjus yra esminis konkurencijos tarpklubinių profesionalaus futbolo varžybų sektoriuje veiksnys.

139 Iš tikrųjų vien dėl tokio žaidėjo įdarbinimo naujajam klubui kyla rizika, kad jis bus solidariai ir bendrai atsakingas už kompensacijos, kuri gali būti labai didelė, sumokėjimą, nebent būtų gautas ankstesniojo klubo sutikimas dėl suderėto perėjimo iš klubo į klubą. Be to, atsižvelgiant į kriterijų, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, pobūdį, naujasis klubas negali numatyti jos dydžio. Maža to, kol tarp atitinkamo žaidėjo ir jo ankstesniojo klubo yra kilęs ginčas dėl juos siejančios darbo sutarties pirmalaikio nutraukimo ir kol nėra išduotas su tuo įdarbinimu susijęs TPP, toks žaidėjas negali būti įregistruotas naujajame klube ir negali žaisti už jį visose FIFA, nacionalinių futbolo asociacijų, kurios yra jos narės, arba jos pripažįstamų žemynų konfederacijų, pavyzdžiui, UEFA, kompetencijos taikymo sričiai priklausančiose varžybose. Galiausiai prie šių įvairių elementų prisideda rizika, kad tuo atveju, jei žaidėjas įdarbinamas per jį su ankstesniuoju klubu siejančios sutarties garantuojamą laikotarpį ir jei šis naujasis klubas nepaneigia dėl tokio įdarbinimo taikomos skatinimo nutraukti sutartį prezumpcijos, naujajam klubui bus skirta sportinė sankcija. Kaip jau buvo pažymėta, ši sportinė sankcija reiškia, kad minėtam naujajam klubui automatiškai taikomas draudimas registruoti bet kokį kitą naują žaidėją du ištisus registracijos laikotarpius iš eilės. Dėl tokios sportinės sankcijos jam praktiškai užkertamas kelias panaudoti per rungtynes bet kurį galbūt planuojamą įdarbinti naują žaidėją ir dėl to toks įdarbinimas tampa praktiškai nebeįdomus.

140 Antra, šis bendras ir drastiškas klubų konkurencijos tarpvalstybiniu mastu ribojimas dėl vienašališko jau pasamdytų žaidėjų įdarbinimo, taigi ir klubų prieigos prie pagrindinių „išteklių“, t. y. žaidėjų, geografiniu požiūriu apima visą Sąjungos teritoriją, o laiko požiūriu yra nuolatinis, nes apima visą visų darbo sutarčių, kurias žaidėjas gali iš eilės sudaryti su vienu klubu, o kai susitariama dėl perėjimo į kitą klubą, – su tuo naujuoju klubu, galiojimo trukmę, kaip taip pat matyti iš ŽSPTS 13 straipsnio.

141 Atsižvelgiant į visus minėto apribojimo požymius, reikia pažymėti, kad praktiškai dėl tokio apribojimo bet kuris klubas yra tikras ar beveik tikras, jog nepraras savo žaidėjų, kol nesueis su jais sudarytos sutarties arba kelių iš eilės sudarytų sutarčių terminas arba, jei toks terminas dar nėra suėjęs, kol nenuspręs su juo išsiskirti, nutraukdamas sutartį (o žaidėjas tam neprieštaraus) arba susitardamas dėl jo perėjimo į kitą klubą už kompensacijos dėl perėjimo į tą klubą sumokėjimą.

142 Antra, dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų ŽSPTS taisyklių ekonominio ir teisinio konteksto visų pirma reikia priminti, kad, atsižvelgiant į „prekių“, kuriomis ekonominiu požiūriu laikomos sporto varžybos, ypatumus, už sporto šaką atsakingoms asociacijoms paprastai leidžiama priimti taisykles būtent dėl tos sporto šakos varžybų organizavimo, tinkamos jų eigos ir sportininkų dalyvavimo jose, taip pat jas taikyti ir užtikrinti jų laikymąsi (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European*

Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, 142 punktas, taip pat 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 103 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

143 Konkrečiai dėl futbolo ir ūkinės veiklos, vykdomos užsiimant šia sporto šaka, reikia pažymėti, kad tokia asociacija, kokia yra FIFA, tarptautines varžybas gali teisėtai organizuoti ir vykdyti pagal bendras taisykles, kuriomis užtikrinamas tokių varžybų vientisumas ir koordinavimas pagal bendrą metų arba sezono kalendorių, taip pat, kalbant plačiau, tinkamai ir veiksmingai skatinamas lygiomis galimybėmis ir pasiekimais grindžiamų sporto varžybų rengimas. Kalbant konkrečiai, nustačiusi tokias bendras taisykles tokia asociacija gali teisėtai reglamentuoti sąlygas, kuriomis profesionalaus futbolo klubai gali komplektuoti tokiose varžybose dalyvaujančias komandas, ir sąlygas, kuriomis patys žaidėjai gali dalyvauti šiose varžybose. Galiausiai yra teisėta užtikrinti, kad šių bendrųjų taisyklių būtų iš tikrųjų laikomasi, nustatant sankcijų skyrimą leidžiančias taisykles (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 144–146 punktus ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 104 punktą).

144 Kadangi Sąjungoje atitinkamų metų arba sezono tarpklubinių profesionalaus futbolo varžybų eiga grindžiama dalyvaujančių komandų rungtynėmis ir laipsniška jų iškritimu iš varžybų, todėl iš esmės ji grindžiama sporto pasiekimais, kurie gali būti užtikrinti tik tuo atveju, jei visos komandos rungtyniauja vienodomis reguliavimo ir techninėmis sąlygomis, tam tikru mastu užtikrinančiomis lygias galimybes (šiuo klausimu žr. 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 143 punktą, taip pat 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 105 punktą), tokia asociacija, kaip FIFA, gali teisėtai siekti tam tikru mastu užtikrinti žaidėjų, papildančių komandas, kurias šie klubai komplektuoja konkrečiam sezonui, pastovumą, pavyzdžiui, drausdama, kaip numatyta ŽSPTS 16 straipsnyje, sezono metu ar net konkrečiais metais vienašališkai nutraukti darbo sutartis.

145 Vis dėlto futbolo ypatumai ir realios rinkos veikimo sąlygos, kurios ekonominiu požiūriu būtų tarpklubinių profesionalaus futbolo varžybų organizavimas ir komercinis eksploatavimas, neturi lemti situacijos, kad visoje Sąjungos teritorijoje bendrai, drastiškai ir nuolat būtų ribojama bet kokia klubų galimybė konkuruoti tarpvalstybiniu mastu, vienašališkai priimant į darbą kitoje valstybėje narėje įsteigto klubo jau įdarbintus žaidėjus arba žaidėjus, kurių darbo sutartis su tokiu klubu, kaip teigiama, buvo nutraukta be pateisinamos priežasties, ar net jai užkertamas kelias. Šios taisyklės pridengiamos agresyvios įdarbinimo praktikos prevencija, tačiau faktiškai jos atitinka klubų susitarimus neįdarbinti vieni kitų žaidėjų, kuriuos sudarant visų klubų naudai iš esmės dirbtinai padalijamos nacionalinės ir vietinės rinkos. Šiuo aspektu svarbu pabrėžti, kad klasikinių sutarčių teisės mechanizmų, pavyzdžiui, klubo teisės gauti kompensaciją vienam iš jo žaidėjų, tam tikru atveju paskatintam kito klubo, nutraukus sutartį pažeidžiant jos nuostatas, pakanka siekiant užtikrinti, pirma, kad šis žaidėjas ilgam liktų minėtame pirmajame klube laikydamasis minėtų nuostatų ir, antra, kad klubai vadovautųsi įprastomis rinkos taisyklėmis, pagal kurias jiems leidžiama įdarbinti tokį žaidėją pasibaigus įprastai sutarties trukmei arba anksčiau, jei klubai sudaro finansinį susitarimą.

146 Galiausiai tokios taisyklės, net jei jos, kaip teigiama, skirtos užkirsti kelią didesnių finansinių išteklių turinčių klubų taikomai praktikai įdarbinti kitų klubų žaidėjus, prilyginamos bendram, absoliučiam ir nuolatiniam draudimui vienašališkai priimti į darbą jau įdarbintus žaidėjus, kurį įmonių asociacija sprendimu nustatė visoms įmonėms, t. y. profesionalaus futbolo klubams, ir kuris taikomas visiems darbuotojams, t. y. žaidėjams. Pagal šias taisykles neleidžiamas išteklių

paskirstymas klubams, išskyrus atvejus, kai jie susitaria dėl perėjimų. Taigi jomis akivaizdžiai ribojama konkurencija, kurį vyktų tarp minėtų klubų, jei šių taisyklių nebūtų, ir taip visų šių klubų naudai padalijama rinka.

147 Galiausiai, trečia, kiek tai susiję su objektyviu konkurencijos tikslu, kurio siekiama pagrindinėje byloje nagrinėjamomis taisyklėmis, iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, neatsižvelgiant į subjektyvius ketinimus ar teisėtus tikslus, kurių galėjo turėti ar kurių galėjo siekti jas patvirtinęs subjektas, turi būti laikoma, jog šiomis taisyklėmis siekiama užtikrinti, kad, išskyrus atvejus, kai žaidėjų darbo sutartis nutraukta dėl pateisinamos priežasties arba bendru sutarimu su ankstesniuoju klubu, profesionalaus futbolo klubams būtų ypač sunku, turint omenyje dėl nutraukimo kylančią teisinę, finansinę ir sportinę riziką, konkuruoti dėl galimybės naudotis svarbiais ištekliais, t. y. sutartis jau turinčiais žaidėjais, vienašališkai įdarbinant kito klubo pasamdytą žaidėją arba žaidėją, kurio sutartis, kaip teigiama, buvo vienašališkai nutraukta be pateisinamos priežasties, nes taip įdarbinti galima tik ankstesniajam ir naujajam klubams susitarus dėl perėjimo.

148 Taigi išnagrinėjus pagrindinėje byloje aptariamų taisyklių turinį, jų priėmimo ekonominį ir teisinį kontekstą bei jomis siekiamus objektyvius tikslus matyti, kad dėl savo pobūdžio šios taisyklės labai trukdo konkuruoti profesionalaus futbolo klubams, kurie galėtų konkuruoti vienašališkai įdarbindami kito klubo jau pasamdytus žaidėjus arba žaidėjus, kurių darbo sutartis buvo nutraukta, kaip teigiama, be pateisinamos priežasties, taigi siekdami gauti jų sėkmei svarbių išteklių, t. y. aukšto lygio žaidėjų. Tokiomis aplinkybėmis turi būti laikoma, kad šiomis taisyklėmis siekiama visoje Sąjungos teritorijoje apriboti minėtą konkurenciją ar net užkirsti jai kelią. Vadinasi, jų poveikio nagrinėti nereikia.

e) Dėl galimybės tam tikrus konkrečius veiksmus laikyti nepatenkančiais į SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį

149 Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas nebūtinai taikomas visiems įmonių susitarimams ar visiems įmonių asociacijos sprendimams, kuriais ribojama įmonių, kurios yra to susitarimo šalys ar privalo laikytis tų sprendimų, veiksmų laisvė. Išnagrinėjus ekonominį ir teisinį kontekstą, kuriam esant sudaryti tam tikri susitarimai ir priimti tam tikri sprendimai, gali būti konstatuota, pirma, kad juos galima pateisinti tuo, jog siekiama vieno ar kelių teisėtų bendrojo intereso tikslų, kurie savaime neprieštarauja konkurencijai, antra, kad konkrečios priemonės, kurių imtasi siekiant tų tikslų, iš tikrųjų yra tam reikalingos, ir, trečia, kad net jeigu paaiškėja, jog tomis priemonėmis daromas joms būdingas poveikis bent potencialiai riboti ar iškraipyti konkurenciją, tas būdingas poveikis neviršija to, kas reikalinga, ypač pašalinant bet kokią konkurenciją (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 183 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija, taip pat 2024 m. sausio 25 d. Sprendimo *Em akaunt BG*, C-438/22, EU:C:2024:71, 30 punktas).

150 Vis dėlto ši jurisprudencija negali būti taikoma tais atvejais, kai imamasi veiksmų, kurie anaiptol neapsiriboja būdingu „poveikiu“ bent potencialiai riboti konkurenciją apribojant tam tikrų įmonių veiksmų laisvę ir yra tiek kenksmingi aptariamai konkurencijai, kad galima pagrįstai nuspręsti, jog pats jų „tikslas“ yra ją trukdyti, riboti ar iškraipyti (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 186 punktas ir 2024 m. sausio 25 d. Sprendimo *Em akaunt BG*, C-438/22, EU:C:2024:71, 32 punktas). Iš tiesų šių veiksmų kenksmingo poveikio konkurencijai laipsnis, t. y. tiesioginė ar netiesioginė žala, kurią jie

gali padaryti naudotojams ir tarpiniams ar galutiniams vartotojams įvairiuose atitinkamuose sektoriuose ar rinkose, yra pernelyg didelis, kad būtų galima laikyti juos pateisinamais ir proporcingais.

151 Dėl veiksmų, kuriais siekiama trukdyti, riboti ar iškraipyti konkurenciją, reikia pažymėti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo išimtis jiems gali būti taikoma tik pagal SESV 101 straipsnio 3 dalį ir jeigu tenkinamos visos toje nuostatoje numatytos sąlygos (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 187 punktas ir 2024 m. sausio 25 d. Sprendimo *Em akaunt BG*, C-438/22, EU:C:2024:71, 33 punktas).

152 Nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 134–148 punktuose, reikia konstatuoti, kad esant tokioms nuostatoms, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, šio sprendimo 149 punkte priminta jurisprudencija netaikoma.

2. Dėl SESV 101 straipsnio 3 dalies

153 Iš pačios SESV 101 straipsnio 3 dalies formuluotės matyti, kad bet kokiam susitarimui, įmonių asociacijos sprendimui ar bet kokiems suderintiems veiksmams, kurie prieštarauja SESV 101 straipsnio 1 daliai arba dėl antikonkurencinio tikslo, arba dėl poveikio, gali būti taikoma išimtis, jei tenkinamos visos tuo tikslu nustatytos sąlygos, turint omenyje, kad šios sąlygos yra griežtesnės nei nurodytosios šio sprendimo 149 punkte (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 189 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

154 Remiantis SESV 101 straipsnio 3 dalimi, konkrečiu atveju ta išimtis taikoma, jei tenkinamos keturios kumuliacinės sąlygos. Pirma, turi būti pakankamai įtikinamai įrodyta, kad aptariamas susitarimas, įmonių asociacijos sprendimas ar suderinti veiksmai turi sudaryti sąlygas pasiekti didesnį produktyvumą ir arba prisidėti prie prekių ar paslaugų gamybos ar platinimo tobulinimo, arba skatinti technikos ar ekonomikos pažangą. Antra, taip pat pakankamai įtikinamai turi būti įrodyta, kad sąžininga dėl didesnio produktyvumo gaunamos naudos dalis atiteks naudotojams. Trečia, aptariamu susitarimu, sprendimu ar suderintais veiksmais dalyvaujančioms įmonėms neturi būti nustatyti ribojimai, kurie nebūtini aptariamam didesniam produktyvumui pasiekti. Ketvirta, tuo susitarimu, sprendimu ar suderintais veiksmais dalyvaujančioms įmonėms neturi būti suteikta galimybė panaikinti bet kokią veiksmingą konkurenciją dėl didžiosios aptariamų prekių ar paslaugų dalies (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 190 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

155 Vienos iš šių keturių kumuliacinių sąlygų nesilaikymo pakanka, kad nagrinėjamiems veiksmams nebūtų taikoma SESV 101 straipsnio 3 dalyje numatyta išimtis (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 208 punktas).

156 Dėl trečiosios sąlygos dėl aptariamų veiksmų būtinumo ar reikalingumo reikia pažymėti, kad pagal ją reikalaujama įvertinti ir palyginti atitinkamai šių veiksmų ir realiai galimų numatyti alternatyvių priemonių poveikį, kad būtų galima nustatyti, ar didesnis produktyvumas, kurio tikimasi iš tų veiksmų, gali būti pasiektas konkurenciją mažiau ribojančiomis priemonėmis. Atvirkščiai, taikant tą sąlygą neturėtų būti renkamasi, esant tokiai galimybei, iš aptariamų veiksmų ir minėtų alternatyvių priemonių, jeigu neatrodo, kad šios mažiau riboja konkurenciją (2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 197 punktas).

157 Siekdamas nustatyti, ar šiuo atveju tenkinama ši trečioji sąlyga, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės atsižvelgti, viena vertus, į šio sprendimo 105–112 punktuose nurodytą aplinkybę, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas ŽSPTS taisykles sudaro normų, kurių didelė dalis yra diskrecinio ir (arba) neproporcingo pobūdžio, kombinacija. Be to, jis turės atsižvelgti į šio sprendimo 138–140, 145 ir 146 punktuose nurodytą aplinkybę, kad šiose taisyklėse numatytas bendras, drastiškas ir nuolatinis konkurencijos tarpvalstybiniu mastu, kuri galėtų vykti tarp profesionalaus futbolo klubų vienašališkai įdarbinant aukšto lygio žaidėjus, ribojimas. Iš tiesų kiekviena iš šių dviejų aplinkybių, vertinama atskirai, iš pirmo žvilgsnio neleidžia minėtų taisyklių laikyti būtinomis ar reikalingomis siekiant didesnio produktyvumo, jei toks būtų įrodytas.

3. Išvada

158 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą dėl SESV 101 straipsnio aiškinimo reikia atsakyti, kad šis straipsnis turi būti aiškinamas taip: privatinės teisės reglamentuojamos asociacijos, kurios tikslas, be kita ko, yra reglamentuoti, organizuoti ir kontroliuoti futbolą visame pasaulyje, priimtos taisyklės, kuriose numatyta:

– pirma, kad darbo sutartį sudaręs profesionalus žaidėjas, kuriam priekaištaujama dėl šios sutarties nutraukimo be pateisinamos priežasties, ir jį po tokio nutraukimo įdarbinantis naujasis klubas solidariai ir bendrai atsako už ankstesniajam klubui, kuriame šis žaidėjas dirbo, mokėtinos kompensacijos, kuri turi būti nustatyta remiantis arba neaiškiais ar diskrecija grindžiamais, arba objektyvaus ryšio su atitinkamais darbo santykiais neturinčiais, arba neproporcingais kriterijais, sumokėjimą,

– antra, kad tuo atveju, kai profesionalus žaidėjas įdarbinamas per nutrauktoje darbo sutartyje garantuojamą laikotarpį, naujajam klubui taikoma sportinė sankcija, t. y. jam draudžiama tam tikrą laikotarpį registruoti naujus žaidėjus, nebent įrodo, kad neskatino žaidėjo nutraukti tos sutarties, ir

– trečia, kad esant ginčui dėl tokio sutarties nutraukimo nacionalinė futbolo asociacija, kuriai priklauso ankstesnysis klubas, neturi teisės išduoti TPP, kurio reikia žaidėjui įregistruoti naujajame klube, todėl šis žaidėjas negali dalyvauti futbolo varžybose už šį naująjį klubą,

laikytinos pagal šio straipsnio 1 dalį draudžiamu įmonių asociacijos sprendimu, kuriam šio straipsnio 3 dalyje numatyta išimtis gali būti taikoma tik tuo atveju, jei pasitelkus įtikinamus argumentus ir įrodymus įrodoma, kad įvykdytos visos šiuo tikslu nustatytos sąlygos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

159 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **SESV 45 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiamos privatinės teisės reglamentuojamos asociacijos, kurios tikslas, be kita ko, yra reglamentuoti, organizuoti ir kontroliuoti futbolą visame pasaulyje, priimtos taisyklės, kuriose numatyta:**

   – **pirma, kad darbo sutartį sudaręs profesionalus žaidėjas, kuriam priekaištaujama dėl šios sutarties nutraukimo be pateisinamos priežasties, ir jį po tokio nutraukimo įdarbinantis naujasis klubas solidariai ir bendrai atsako už ankstesniajam klubui, kuriame šis žaidėjas dirbo, mokėtinos kompensacijos, kuri turi būti nustatyta remiantis arba neaiškiais ar diskrecija grindžiamais, arba objektyvaus ryšio su atitinkamais darbo santykiais neturinčiais, arba neproporcingais kriterijais, sumokėjimą,**

   – **antra, kad tuo atveju, kai profesionalus žaidėjas įdarbinamas per nutrauktoje darbo sutartyje garantuojamą laikotarpį, naujajam klubui taikoma sportinė sankcija, t. y. jam draudžiama tam tikrą laikotarpį registruoti naujus žaidėjus, nebent įrodo, kad neskatino žaidėjo nutraukti tos sutarties, ir**

   – **trečia, kad esant ginčui dėl tokio sutarties nutraukimo nacionalinė futbolo asociacija, kuriai priklauso ankstesnysis klubas, neturi teisės išduoti tarptautinio perėjimo iš klubo į klubą pažymėjimo, kurio reikia žaidėjui įregistruoti naujajame klube, todėl šis žaidėjas negali dalyvauti futbolo varžybose už šį naująjį klubą,**

   nebent būtų įrodyta, kad tokios taisyklės, kaip jos aiškinamos ir taikomos Europos Sąjungos teritorijoje, neviršija to, kas būtina siekiant tikslo garantuoti tarpklubinių futbolo varžybų reguliarumą užtikrinant tam tikrą profesionalaus futbolo klubų sudėties pastovumą.

2. **SESV 101 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad tokios taisyklės laikytinos pagal šio straipsnio 1 dalį draudžiamu įmonių asociacijos sprendimu, kuriam šio straipsnio 3 dalyje numatyta išimtis gali būti taikoma tik tuo atveju, jei pasitelkus įtikinamus argumentus ir įrodymus įrodoma, kad įvykdytos visos šiuo tikslu nustatytos sąlygos.**

Parašai.